

Domoljub

V Ljubljani, 12. februarja 1936

Leto 49 • Štev. 7

Nezlomljiva skala

Morda še nikdar ni bilo treba tako močno povdarjati, kaj je papeštvo, kje je njegova moč, kaj pomeni trdna skala, kakor prav v današnjih dneh popolnega razkroja, najrazličnejših nasprotujočih si sil in idej v duhovnem svetu. Ves svet je kakor v razvalinah in v razsulu, vsakdo se kakor s poslednjimi močmi skuša dvignuti, obstati, zapovedovati in vladati. Kakor čudovito kolo je svet, suče se, zdaj je nekdo zgoraj, a v naslednjem trenutku že omahne, že ga ni več, na njegovem mestu je že nekdo drugi, a pride kmalu za njim tretji, četrti, vedno novi. Le pogledimo največje človeške sile: države! Pade kralj, zruši se red, danes je tako, jutri čisto drugače, pridejo vojske, na novo postavljajo mejnike za nekaj bornih let. In pogledjmo v duhovni svet: Vstajajo ljudje, modri kakor preroki oznanjajo svoj odrešilni nauk, ki naj vrne svetu red, ki naj človeku prinese blagostanje in naj ga privede h končni sreči. Debele in učene knjige se pišejo, svet se čudi modrosti, a vso to modrost najdemo kmalu le še kot zgodovinski dokument po redkih knjižnicah, ki priča samo, kako pičla in kratkovidna je človeška modrost. In če pogledamo še prav današnji čas: Liberalizem je sijal, danes ugaša, le kup pepela bo neke ostalo. Na njegovo mesto stopata komunizem in marksizem. Morda bosta za hip zažarela, morda celo celemu svetu zavladata, a le za hip. Tudi ta zvezda se bo vrnila in ugasnila, na njeno mesto bo prišla druga, tretja. Vse človeštvo nastaja in se že v istem hipu ruši. Vse, kar nosi pečat človeškega, zemskega, iz prahu vstaja in se spet v prah povrača.

Eno je na svetu, kar ni iz prahu nastalo

in se ne v prah zrušilo, ki ni nastalo po skromnosti človeške modrosti, kar niso ustvarile šibke človeške roke. Cerkev, Božja je in Bog jo vodi po svojem namestniku, rimskemu papežu. Katera človeška oblast gospoduje že dvatisoč let? Katera človeška oblast se ne spreminja? Kateri idejni svet je oplajal človeka z istimi silami dvatisoč let? Kako pičlo, kako ničevno in trenutno je vse igranje v primeri z večno Cerkvijo! Hude boje je moralo papeštvo prestati v zgodovini. Dvignili so se mogočni svetni kralji in oblastniki, da bi razbili skalo in že so mislili, da so uničili papeštvo. A so se kruto varali. Papeški prestol so zasedali papeži nemoteno drug za drugim, medtem ko so svetni vladarji padali in padli prestoli za vselej. In še se bodo dvignili kralji proti papeštvu, a Skala bo ostala nezmagljiva.

Dobro se zavedamo, da nam bo prinesla edino Cerkev rešitev iz sodobnih zmed. Val sodobnih zmot, ki meče človeka iz ene skrajnosti v drugo, more zaustaviti le Cerkev. Ona hrani in uči božji nauk, Kristusov evangelij, ona prižiga svetu luč resnice in ona je Skala, na katero se more rešiti svet. Za cerkev človek ni strankar, proletarec, kapitalist, zanj je vsak vreden samo kot človek, kot otrok večnega Očeta, kot član Njegove družine, ki ne pozna meja narodnosti, socialnega položaja in politične pripadnosti. Danes je cerkev središče preporeka človeštva, oznanjevalka in hraniteljica ljubezni in večnih vrednot in zaradi tega se obračajo k njej najboljše in najidealnejša srca.

Ne Zeneva, ne Moskva, ne Berlin, ampak Skala Petrova hrani resnico, ki jo utrujeni in prevarani otroci prosimo.

Ali gre na bolje?

Pod tem naslovom je v zadnji lanski številki »Domoljuba« napisal in s številkami dokazal člankar E., da se razmere pri nas obračajo na bolje. Dobro bo, če čujejo bralci Domoljuba praktične doživljanje notranjega kmeta, ki naj pokažejo, kaj je resnica. Kakor premišljam in premišljam, ne morem nikjer dobiti najmanjšega znaka, ki bi kazal, da se stvari obračajo na bolje, ampak narobe: z nami gre nevdržno navzdol.

Člankar piše, da se cene vendar le krepijo. Moje posestvo, ki meri 58 ha, in pred desetletji lahko preživljalo družino in dajalo dohodke za kritje vseh datatev le z dohodki iz gozda. Gozd mora pri nas kriti vse izdatke.

Na njivah, ki jih je za dobre 4 ha, pridelam komaj za pol leta živčja. Leta 1935 sem pa krompirja in fižola, kar je glavna naša hrana, pridelal komaj za seme. Naša desetišanska družina bo navezana le na trgovino.

Moji travniki, ki merijo dobrih 16 ha, dajo 15.000 kg slabega sena. Pašnikov imamo okrog 12 ha. Z obojim morem prerediti 8 glav živine. Mleka nimam nikamor prodati. Vprežni voli ne gredo lahko v prodaj. In če jih prodam, ne morem z izkupičkom plačati niti davkov.

Poglejmo nekaj števil. Leta 1928 sem prodal kubični meter hlodov pa 300 Din, kubični meter desk po 700 Din, kubični čevlji

tramov po 10 Din. Leta 1931 so bili hlodi 200 Din, deske 425 Din, trami 5 Din, Leta 1934 hlodi 110 Din, deske 210 Din, trami 3.50 Din. Za prodani les se je včasih dobilo plačilo takoj. Decembra 1935 pa je bila pri onih redkih trgovcih, ki so les sploh še vzeli cena ta-le: hlodi 100 Din, z novim drugim razredom po 70 Din, deske do 200 Din, tramov pa nihče ne vzame. Za prodano robo moram čakati tedne in tedne na plačilo.

In sedaj imamo sankcije. Da ustrežemo drugim, ki nas ne marajo in ne poznajo, moramo mi prenašati gospodarske udarce, ki so nas zadeli najbolj v živo.

Ali je torej mogoče verjeti, da posestnik, ki je pred nekaj leti predstavljal milijonsko vrednost posestva, živi danes kot berač brez dinarja v žepu. Ali verjamete, da moram stalno kupovati na upanje, v nadi, da se bo vendar enkrat obrnilo na bolje.

Kako pa živina? Leta 1929 sem kupil vprežnega vola po 10 Din kg. Leta 1934 so bili debeli voli po 3.50 do 3.75 Din kg, leta 1935 pa po 3 Din, pa še prodati jih nimam komu. Teleta so bila lani po 5.50—6 Din, sedaj jih pa ponujajo po 4 Din za kg. Popolnoma isto je pri prašičih.

Poglejmo davke. Leta 1927 sem plačal skupno Din 1218 davkov, leta 1931 že Din 1755, l. 1934 pa Din 2562. Leta 1935 so mi davke zmanjšali 512 Din. Upajoč na boljše čase in višje cene sem ostal leta 1934 dolžan na davkih, leta 1935 pa že pri poslih, zavarovalnici in v trgovini. V gozdu sem pa moral posekati najmanj tri letni prirastek.

Mogoče bi mislil kdo da prečrno gledam, da to ni resnica, ali pa da piše to zapravljivec ki sam nič ne dela. Toda to ni tako. Moje žaljave roke mi nudijo legitimacijo, da smem tako pisati. So to besede poštenega in delavnega slovenskega kmeta. Povem in zapišem to tudi zaradi tega, ker sem prepričan o resničnosti besed, ki so bile izgovorjene na kmečkem zborovanju dne 22. decembra v Ljubljani: silnih težav današnjega kmetijstva niti od daleč ne pozna oni, ki ni sam kmet. Tik pred 12. uro naj se vendar zganijo merodajni činitelji, ki so postavljeni in hočejo veljati za voditelje kmečkega življa in nam naj pomagajo v boljše razmere.

Upam, da bodo te besede našle pravo razumevanje, pri sto in sto enako trpečih kmečkih tovariših in pri stotnih družin, ki v čednih razmerah čakajo kakršnegakoli zasluzka.

Naročajte in čitajte naše katoliške liste: »Slovenec«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«! - V vsako katoliško hišo katoliški časopis!

Glasovi o kmetijski zaščiti

Ze parkrat smo v Domoljubu priobčili različna mnenja, ki jih imajo naši naročniki glede ureditve kmetijske zaščite. Naš list se je postavil na popolnoma nepristransko stališče, hoteč dati vsakemu naročniku možnost, da v lista kratko pove svoje misli glede zaščite. Kakor so naši čitatelji sami videli, so bila mnenja naših naročnikov silno različna, tako, da je vsakdo, ki je ta mnenja hitro čital moral priti do zaključka, da tega vprašanja nikakor ni mogoče rešiti tako, da bi bili vsi popolnoma zadovoljni, ampak le na ta način, da se k ozdravitvi naših bednih gospodarskih razmer prilegnejo vsi sloji in da vsak po svojih močeh doprinese tudi žrtve.

Naš list je odprl svoje predale različnim mnenjem, kajti vprašanje zaščite je tako važno, da ga ni mogoče knaliti z vseh strani dovolj posvešiti. Zopet hočemo podati nekaj misli, ki smo jih od naših naročnikov v mesecu januarju prejeli. Nekaterih dopisov ne bomo omenjali, ker ne kaže da bi ene in iste misli razlagali večkrat v eni številki.

Zaščita ali krivična.

Iz Meniške. E. Š. odgovarja dopisniku iz Kostanjevice rekoč: Ne poznam posestnika, ki bi se pri nas zadolžil iz svoje lahkomišelnosti ali celo lakomnosti. Poznam nekoga ki se je zadolžil za 25.000 Din. K temu je bil prisiljen. Popravljal je hlev, ki se mu je poridral. Misli je, da bo zredil par volov ali dva, pa bo dolg poravnal, saj so bili volji takrat po 12.000 Din par. A danes? Da bi mogel dolg plačati, mu je treba prodati vsaj osem parov volov. Ali pa pol grunta! Vidite torej, da je ta revež res potreben zaščite.

Zaščita je krivična.

Iz kriške doline. Potujem že par mesecev od kase do hiše. Sem obrtniški pomočnik. Prihrani sem si nekaj denarja. Danes moram biti v breze drugim ljudem, ker sem opeljal, denar pa, ki sem ga prihranil za stara leta in bolezen, leži narven v hramišnici. Vlagatelj, ki so dolga desetletja varčevali za se, ne pa za dolžnike, so upravičeno ogroženi. Zaščitite le tiste dolžnike, ki so zleteli v dolgeve po nesreči, ne pa tiste ki so se zmožili vrniti špekuliraj ali pa celo vsled potratnega življenja. Ne dopustite, da bi vrnili zaščite najprej in najvarnejši ljudem svoje prihranke in bi morali svoja stara leta preživeti v bedi in olupju.

Ne zabavljajte čez nas dolžnike.

Iz Savinjske doline. Zelo nas bole dopisi nekaterih vlagateljev, ki nas dolžnike tako radi krivično sodijo, češ da smo pijanci in zapraviljivi, ki se sedaj hočemo okoristiti s prihrankom denarjem vlagateljev. Ne delajte nam krivice! Take stvari povejte onim, ki kradejo in ropajo ne pa poštenim ljudem. Ne sodite, da ne boste sojeni! Mi trpimo za voljo drugih krivice in pomajkanje. Nikoli nisem imel svojega doma. Vedno se mi je slabo godilo. Za stara leta sem si postavil skromno streho, za kar sem si moral zadolžiti. Dokler sem mogel sem plačeval svoje obroke. Danes ne morem več, čeprav bi rad. Pravite, da smo pijanci; da, od lakote smo pijani, ker še za kruh nimamo. Oh-ojamo pa tiste, ki so res po svoji krivdi zašli v dolgeve.

Toda, če so oni obsojanja vredni, ali smemo vroči kamen tudi na njihove lene in otroke, ki so nedolžni? — Mnogo je tudi takih, ki še danes ne poznajo nobene krize in se iz del revežev le motujejo, namesto da bi jim pomagali. Kam bomo prišli, če bodo ti trdosrčni bogataši lahko za majhen denar pokupili naše hiše in posestva, ako bomo morali na boben. Zopet se bomo vrnili v čase tlačanstva in suženstva.

Niti obresti ne zmoremo.

Iz Dobruj. Eni so za zaščito drugi niso. Zaščita je potrebna. Poznam kmeta, ki je prevzel leta 1930 posestvo, iz katerega mora izplačati 70.000 Din svojim bratom in sestram. Prvi dve leti je še lahko plačeval dogovorjene obroke, ker je lahko prodal vola po 8 Din kilogram. Sedaj mu boleha žena že tri leta. Plačuje zdravnika, zdravnica, bolnišnico. Zgodila se je še nesreča pri živini. Za delo na polju je moral najemati druge. Otroci so še majhni in za nobeno delo. Kako naj revež plača svoj ogromni dolg. — Poznam drugega kmeta, ki je prevzel posestvo takoj po vojski in je imel izplačati le 10.000 Din. V dobrih povojnih letih je to storil mimogrede. Tudi prihranil si je lepo vsoto in jo naložil za visoke obresti. Kako vidna primera, dveh posestnikov na enakih gruntih, ki jasno dokazuje, da je eden vreden zaščite in pomoči, drugi pa dolžan nekaj žrtvovati za rešitev svojega trpečega tovariša.

Ne ertajte dolgov!

St. Križ ob Krki. Nekateri žete da bi dolžnikom čitali ves dolg ali vsaj del dolga. Mišlim, da bi bilo to zelo slabo. Na ta način bi uničili vse denarne zavode in s tem tudi

uničili v ljudeh misel za varčevanje. Ogromna škoda bi bila za naš narod, če bi denarni zavodi morali prenehati s poslovanjem. Črtanje dolgov se v resnici more zgoditi le na račun vlagateljev, kar bi bila tudi velika krivica. Drugi veliko govore, da bi se dala denarna kriza rešiti z zigušanjem bankovcev. Res je, da marsikdo drži doma kak bankovec, ki bi ga v rodni razmerah nesel v posojilnico, pa ga vsled nezaupanja ne nese, toda, če bi tudi denar zigušali in nekaj odstotkov odtegnili, bi s tem krize ne bilo še konec, ker kmetaki dolgovi v naši državi znašajo menda 15 milijard dinarjev, denarja imamo pa samo za okroglo pet milijard. Razmere bo treba začeti drugje zdraviti. Naše gospodarsko stanje bi bilo treba prilagoditi predvojnemu časov. Tako glede cen živine in kmetijskih pridelkov, kakor tudi glede obrtnih in industrijskih proizvodov, ki jih ljudstvo rabi. Dajte dolžnikom možnost, da bodo lahko svojo živino in svoje pridelke za pravično ceno prodali, pa bodo lahko tudi svoje dolgeve plačali.

Kako dolgo bo še kriza?

Iz Kosjega. Tako dolgo bo kriza dokle, bo zaščita, ker je zaščita mati krize. Zaščita je ubila zaupanje in kredit. Nihče več ne dobi posojila. Ne zasebno ne pri denarnem zavodu. Največja nesreča za kmeta je, da je vrnol zaščite ubit njegov kredit. Tudi tisti, ki imajo še danes denar, nočejo posojati, ker ne doje primernih obresti. Zato skrivajo denar doma. Med dolžniki jih je pa šalibog, ki sami sebi spodredujejo korenine. Trdovratno nazareč širijo mnenja, da ne dolga ne obresti ne bo treba vrniti, ampak da bo vse ertano. Vsek kdor tako misli, ne zasluži zaščite, ker hoče živiti na račun drugih. Zato mislim jaz, da ne bo prej krize konec, dokler ne bo ukinjena zaščita.

Dvignite cene naši živini

Gospodarsko stanje slovenskega kmeta je v veliki meri odvisno od tega, kakšne so cene živine, ki jo kmet prodaja, da si more s izkupičkom ali prirejo oskrbeti vsaj najnujnejše življenjske potrebščine in poravnati svoje denarne obveznosti. Cena živine: govedi, prašičev, drobnice in perutnine pa je zadnja leta tako grozno padla, da ni v nikakern razmerju z drugimi cenami in kmet, ki mu je odvrzel ta vir dohodkov, mora drveti vedno globlje v gospodarsko propast.

Dne 5. februarja so se na naši banovini zbrali k posvetovanju kmetijski strokovnjaki in izvozniki, ki so po daljših razgovorih ugotovili žalostno stanje naše živinoreje in s tem propad našega kmeta ter iskali načinov, kako bi bilo tem obupnim razmeram mogoče uiti.

Splošno so poudarjali, da pomenja velikanski padec živinskih cen v zadnjih letih pravo katastrofo za naše gospodarstvo.

Glavni padec cen živine se prične pri nas leta 1930.; od leta 1925. do 1930. padec cen še ni bil tako velik. Povprečna cena za vole II. vrste je znašala 1925. 8.12, 1927 8.05, 1930. pa 8.90 din, leta 1931. pa je padla na 6.43, 1932. na 4.20, 1933. na 3.50, 1934. na 3.37 in končno 1935. na 3.20. Za podlago so vzete cene na ljubljanskem trgu. Isto velja

za cene krav klobasarije, telet in prašičev. Leta 1930. je bila povprečna cena za krave klobasarije še 4, 1931. 3.07, 1932 2.20, 1933. 1.84, 1934. 1.74 in 1935. 1.70 din. So pa za deželi bile marsikdaj zabeležene še nižje cene. Pri teletih je padla cena od 1930. od 13.80 na 8.75, leta 1931. in 1932. na 5.40, 1933. in 1934. na 5, 1935 pa celo na 4.80. Če računamo samo mleko po 1 din, stane hrana za prirejo enega kilograma teže teleta več kakor pa še enkrat toliko kakor pa kmet za 1 kg te teže dobi. Nič boljše ni pri svinjereji, kjer je padla cena za 1 kg žive teže od 11.50 din leta 1930. na 7.50, leta 1931. in na 6.50 leta 1932. Leta 1933 se je cena malo popravila, in sicer na 7.50, 1934. pa je zopet padla na 6.30 in 1935. celo na 4.75 din. V tem času so pa cene poljedelskih proizvodov padle v manjši meri, kar v še večji meri vpliva na dobičkanost živinoreje.

Udeleženci posvetovanja so poudarjali, da so cene živine v sosednjih državah tri do štirikrat višje kot pri nas. cene potrebščinam, ki jih kmet mora kupovati pa približno take kakor pri nas.

Soglasno so pa vsi poudarjali, da veliko premalo skrbimo zato, da bi postavili na zunanji trg prvovrstno blago. Stare hiše in izžite krave nam ne bodo delale dobre cene na inozemskih tržiščih. Tujci se izbirični;

če jih mi ne postrežemo, kakor žele, gredo drugam, kajti ponudnikov je povsod dovolj. Treba bo obrniti vso pažnjo na to, da bomo doma redili tako blago, ki ga inozemstvo rado kupuje in dobro plačuje, drugače bomo na svetovnem trgu vedno zadnji. Tega pa posameznik ne zmore. Treba je stvar organizirati od zgoraj. Brez pomoči države ne bo šlo.

Sankcije so slovenskemu gospodarstvu zadale smrten udarec. Lansko leto smo na Laško izvozili 94 odstotkov vsega izvoza perutnine, 26 odstotkov izvoza jaje, 69 odstotkov izvoza govedi, 28 odstotkov izvoza konj. Letos je vse to odpadlo. Treba bo zato iskati trgov drugod. Tu so nam dolžne pomagati one države, za katere hodimo mi po kostonj v žerjavico.

Koncem zborovanja so sprejeli sledeče resolucije, ki so jih poslali na merodajna mesta:

1. Poveča naj se radi izgube laškega trga izvoz goveje živine v druge države. 2. V okvirju deviznih predpisov naj se pospešuje izvoz perutnine in jaje v Nemčijo, da se nadomesti izguba italijanskega trga. 3. Zaključiti naj se nova količina za zaklane svinje in za govedo v Nemčijo. Pri tem naj se prihrani za dravsko banovino največji del količine za lažje, mesnate svinje. 4. Omogoči naj se v večji meri izvoz govedi v Nemčijo. 5. Izvoznike trdke iz dravske banovine naj kupujejo živino za izvoz samo na področju dravske banovine. 6. Iščeejo in pridobijo naj se nova tržišča za vse vrste živine. 7. Poizkuša naj se doseči odpravo kliringov z državami uvoznicami in naj se ure-

di boljši plačilni način. Narodna banka naj jamči izvozniku, da ostane tečaj deviz, ki je veljal pri izvozu, do izplačila devizne protivrednosti v domači valuti. 8. Uvedejo naj se pri izvozu živine v vse države izvozne nagrade. 9. Doseže naj se znižanje raznih stroškov pri uvozu v države uvoznice (prevelike uvozne carine, prevozní stroški). 10. Doseže naj se večji izvoz naše živine v Nemčijo na podlagi števila prebivalstva Nemčije in Jugoslavije (60 milijonov : 14 milijonov prebivalcev). 11. Kjer dobijo naši izvozniki živine nova tržišča, naj zavod za pospeševanje zunanje trgovine namesti ali poišče svoje zastopnike, ki bodo našim izvoznikom dajali potrebna pojasnila ter navodila in bodo za izvoznike posredovali. 12. Pri pogajanjih z Nemčijo naj se doseže, da bo dodelitvi količine istočasno in v isti višini sledila tudi dodelitev deviznega dovoljenja. 13. V izogib reklamacij radi izvoza pokvarjenega ali manjvrednega mesa v Nemčijo, naj se poskrbi, da bodo izvozne količine dodeljene le koncesioniranim izvoznim tvrdkam, ki imajo dovolj izkustva v izvozu mesa na daljše proge, tako da bo izvoženo blago vedno prišlo v sveži in neoporečni kakovosti na cilj. — Za postopek pri nakladanju in okrog nakladanja naj se napravijo odgovorni državni veterinarji, ki jim je poverjeno nadzorstvo. 14. Zadruga naj razvije svoje delovanje v tem, da pomagajo predvsem malemu živinorejcu. 15. Banska uprava naj uredi razmerje med ceno živine in ceno mesa na domačem trgu. Uredi naj pa banska uprava tudi razmere pri prodaji živine na domačih trgih. 16. Doseže naj se znižanje cen umetnim gnojilom

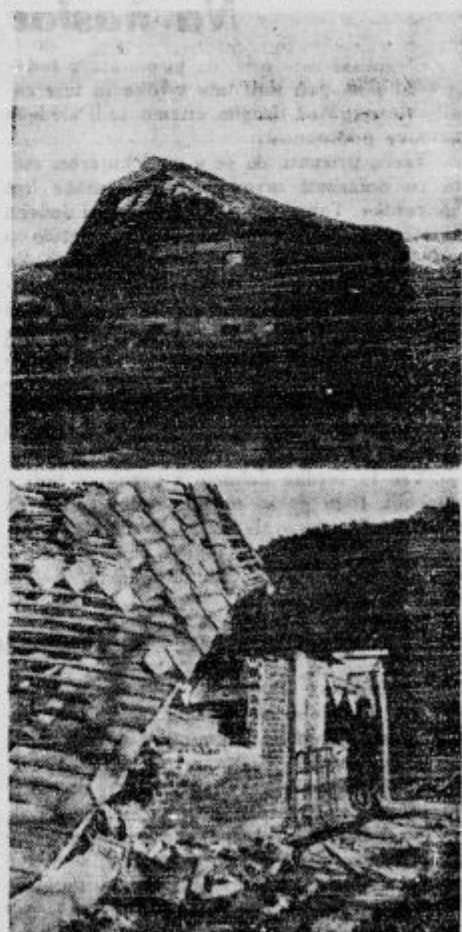

in močnim krmilom, da bodo te cene v pravilnem razmerju do cen živine. 17. S primernimi ukrepi naj vlada in banska uprava dvigneta kupno moč prebivalstva. 18. Davčna stopnja osnovnega davka naj se zniža za davčno leto 1936 na 10%. Katastralni čisti dohodek naj se za navedeno davčno leto zmanjša za tretjino, toda ne samo za njive (oranice) in vinograde na krševitih tleh, temveč za vsa zemljarini podvržena zemljišča, najsi bodo njive (oranice), vinogradi, vrtovi, travniki, pašniki ali gozdovi. Ta odredba naj se vnese kot dodatek v finančni zakon za leto 1936/37.

Strahovito neurje na Gorenjskem

Hudi snežni viharji so divjali pretekli teden po vsej naši deželi. Zlasti hud orkan je divjal po Gorenjskem, kjer je podrli skoraj vse kozoce, porušil plotove in izruval številna drevesa. Vihar je tako divjal, da je skoraj z

vseh hiš odnesel strehe ter opeko razmetal daleč naokrog. Škoda, ki jo je povzročil nenaden vihar, je velika in prebivalci so vsi obupani. Tudi drugje so veliki snežni zameti, ki so zelo ovirali splošni promet

Zadnji vihar je napravil tudi po mnogih krajih Slovenije veliko škodo. Posebno so trpele gorenjske vasi Zirovnica, Selo, Moste in Zabrznica. Pri zadetih pa so bili seveda tudi drugi kraji. Škoda cenijo na 300.000 Din. Največjo škodo trpi posestnik Jože Zajc v Selu, ki mu je vihar odnesel streho s hiše, kakor kaže prva slika. Zelo je oškodovana tudi Zofija Baloh, posestnica v Zabrznici, kateri je vihar odnesel streho, krito z eternitom, in porušil zidovje, kar kaže druga slika. — Tudi v Zabrju je napravil vihar občutno škodo, zlasti pri reklamnih napravah.

KAJ JE NOVEGA

Bajka o bogati Sloveniji

Četrtino sodišče v Ljubljani izkazuje prav zanimivo področje o lanišnih rubelčnih in dražbah. Ker je vsako leto upravno davilo eksakcijskih zahtev, sta zato ustanovljena kar dva izvršilna oddelka, ki delujeta že 12 let. Izvršilni organi imajo dnevno mnogo posla z rubelčnimi. Prvi ti organi imajo prilike opazovati revščino in brezposelnost po mnogih hišah v mestu in okolici. Na lastne oči vidijo vse stiske našega občina in uprava, vidijo, kako se morajo javni in zasebni nameštenci hudo boriti za obstanek, vidijo tudi vse bremen, ki tisoč slobiškega kmeta i. slon. Lani je bilo celotno 11.856 vseh, predlanskim 11.800. Pri 620 posestvih, predlanskim 1132 je bilo v zemljiški knjigi zaznamovana prislina nastava

pravica za okoli 3.500.000 Din. Na 227 posestev je bila uvedena v mestu in okolici prislina uprava, predlanskim 162. Odpravišeno je bilo 157 prislinskih uprav. Na boben je prilo 314 posestev, predlanskim 333. Konecno je bilo popolnoma 129 sodnih dražb raznih posestev. Ustavljenih je bilo 265 dražb. Lepnih in drugih rubelčni je bilo lani predlanskim 8982, predlanskim 8249. Opravišeno je bilo le 4496 rubelčni. Razni zarubelčni predmeti so bili v 342 slučajih prodani na dražbi, predlanskim 306. Mesečne plate in terjatve so bile zarubelne 1831 dolžnikom, predlanskim 2205. Prislinskih upravnih stanovanj je bilo lani predlanskim 315, predlanskim 444. Izvršenih je bilo 308.

Slovenija in javna dela

Večinski listi, opozarjajo, kako je bila drage Slovenije zastopstvena pri velikih javnih delih, neprav plačane mestne vozi, kakor si gre po največjih prekomerjih. Tehniški članek zaključuje sledeči resni stavki:

Slovenija vedno izpolnjuje svoje dolžnosti na državi in zato naj začne tudi država izpolnjevati svoje dolžnosti do Slovenije. Ne zanemarjamo, da pride Slovenija kar prva na

vrsto pri javnih delih, kar so ta bile že druge pokrajine, pač pa zahtevamo, da vsaj v sedmi krmi ne bomo duno prezrti in tisto zadnji. Vsaj del tega, kar damo državi, naj dobimo v javnih delih vsaj v največji krmi nam. Zato pa postavljamo: Vsa Slovenija z neustopnosto čaka na pričetek izvajanja javnih del v Sloveniji. Nedogledna bi bile posledice, če bi bila tudi sedaj razodržana!

Na naslov tujih tvrdk

Večinski listi, piše, da bi morali v sedmi krmi pomagati tudi tute tvrdke in tute zavarnosti. Med drugimi citirajo tudi sledeče zanimive podrobnosti:

Treba priznati, da se v markiziranih mestih in dolžnostih uvedejo take domače kot tute tvrdke. Tute smo z pr. kralj pravi dober mesec v zagrebških »Novostih«, napisane o preprosti vojni tvrdki za narodno pomoč. Za to pomoč se po tej vojni med drugimi dnevno: tovarnica Franck, ki izdeluje mnogo tute v Sloveniji, 25.000 Din, dolžnost tovarnica Union, 15.000 Din, tovarnica Ben, ki je dolžnost mnogo olin v Ljubljani, 3000 Din, tovarnica »Sava«, 20.000 Din, dolžnost »Palen«, 2000 Din. Prva tovarnica stekla v Beogradu 2000 Din tu.

Tute tvrdke delujejo z uspehom tudi v Sloveniji, tudi drage smo le radši čisti, da bi te tvrdke dnevno nekaj za omiljenje socialne bane v Ljubljani, nikdar pa nismo čisti le s primeroma tute vinskih zvezah. A tudi

v Sloveniji imajo te tvrdke svoje dobre učinke in markizirani tute, ki se del na narodno pomoč v Zagrebu, je bil nastan v Sloveniji. Zato pa naj vsaj nekaj teh tuteh ne bi tudi po del slovenskih socialnih in lastnih ustanov. Mnenja smo, da sem morajo tudi te tvrdke priznati, da ni morda zahteva nihi najmanj potrjena.

Pri tej priliki pa je treba opozoriti, da na neke druge valno stvar. V Sloveniji dolžne reči velike številke tute zavarnosti. Mnogo od njih so spomene, da je za nje v dvojnem oziru priporočljivo, če so med njimi upravni svetniki tudi domotini. Od tega imajo na eni strani poslovanje dolžnih, kar pomeni ti domotini dobro razmere na domačem trgu ter zato obvezujejo zavode pred izgubami, na drugi strani pa službe za vplet tute zavarnosti na domačem trgu tako dobro kakor domači upravi svetniki. Le ni predebera, če se tuje predebera kapitala prevel posodara. Nekele zavarnosti pa se tega kar nečeno zavodati.

Kako je obremenjena Slovenija

Na statistike finančnega ministrstva o samostojnih finančnih 1932/33 in 1934/35 pomenuje o davni obremenitvi prebivalstva po samostojnih davkih (je so občinski davci, karolinški davci ter davci na mestne odnose, to je podatek).

Statistika deli občine v dve vrsti: velike občine ter mestne občine (za mestne občine je skupna vsota davkov izkazana posebej za Beograd in sedme novosti, posebej pa zopet za ostale mestne občine).

Obremenitev je naslednja:

	velike občine	mestne občine
	milij. na 1 preb.	milij. na 1 preb.
1932	836,8	617,2
1933	840,3	621,0
1934/35	862,5	621,0

Statistika izkazuje, da so po najnižjem stanju v letu 1932 takele davke na samostojne upravnike narodnih, ter da se posebno narašča v letu 1934 do 1935 v velikih občinah, kar je dolžna v zvezi s povečevanjem obdela.

Kajti od 1932 na 1934/35 se je povečalo vseh obdelanih zemljišč v vsaj državi od 4578 na 3781, od tega samo v naši domovini od 1038 na 373. V veliki drugih domovinah pa se je od tega povečalo obdelane celo povečalo.

Kazivjo obremenitve v Sloveniji kaže naslednja statistika brez Ljubljane pri mestnih občinah, ker je Ljubljana razstavljena pri skupni mest. Ker so sedeti banavini:

	velike občine	mestne občine
	milij. na 1 preb.	milij. na 1 preb.
1932	114,5	23,2
1933	117,5	23,2
1934/35	147,1	23,2

Iz tega pregleda je razvidno, da so pri nas obremenitve neprimerno visoke, kar v ostali državi. Posebno nevarno kaže naraščanje obremenitve v velikih občinah, ki je v dveh letih naraščala za 32,6 milij. ali približno za

VINA dostopna, kjer koli in sploh vseh vrst, karte pri **CENTRALNI VINARJI V Ljubljani.**

beležina. Pri velikih občinah je največja obremenitev v občinskih davkih leta 1932 45,4, 1933 je 61,0 in 1934/35 64,9 milij. celotne obremenitve so največje 1932 4,1, 1933 7,0 in 1934/35 1,5 milij. Din. Iz tega pregleda je razvidno, da je od 1932 na 1935 naraščala obremenitev zaradi občinskih davkov na 16,5 milij. Zanimiva je naslednja primerjava obremenitve po posameznih domovinah v dinarji na 1 prebivalca v letu 1934/35:

	velike občine	mestne (brez LJ)
državna	138,35	779,04
svetovna	98,11	830,61
vrhovna	31,42	225,91
prilagoditvena	42,48	149,06
državna	36,87	214,30
svetovna	46,38	225,47
državna	130,73	229,40
svetovna	43,35	229,09
vrhovna	46,29	227,86

Kot obremenitev v bogati Vojvodini ali v drugih domovinah ni večje kot pri nas. Iz tega lahko napramo različne sklepe za lojalno politiko naših občin. Gutovci naj razmislijo pa sledi iz tega, da bi treba tudi sistem samostojnih finančnih prilagoditvi in premenjenosti razmeram našim in zahteva, da država v velikih pokrajinah investira vel kot je dragej.

Zahvala in potrdilo

Podpisani se zahvaljujem upravi »Domoljub« za prvo pomoč (3000 dinarjev) pri veliki nesreči, ki me je zadela v noči od 24. na 25. januarja. Pogrebni mi je bila gospodarski pogreb, v Sloveniji in svojih vred. Tem putem izjavljam, da imam »Domoljub« ostal svet in ga pripravil v vsaki hiši. — Levst, kapelnik Lajpceja, 2. febr. 1936.

Stanislav Seid, s. r.

Pri hodu vije starih, ki imajo na svetovni in slovenski vozi največje znamenje

Franz-Josefova

preko voda, tisti, ki so nam dani dnevno po 3-4 kosov, zahtevajo odpravo in s tem trajno polnjenje. Zahtevajo povsem Franz-Josefova voda. Del, reg. 8, in. 10.000.

OSEBNE VESTI

d Za častnega poljskega konzula v Ljubljani je imenoval predsednik republike konzervatorja dr. Steleta.

d Za upravitelja meščanske šole na Jesenicah je z odlokom prosvetnega ministra postavljen Jakob Gospodarič, meščanskošolski učitelj istotam.

d 90 letni veteran je obhajal svoj devetdeseti rojstni dan eden najstarejših Mariborčanov, upokojeni vodja zemljiške knjige Jožef Drda. Jubilar je eden od redkih veteranov, ki so se udeležili vojne med Avstrijo in Prusijo leta 1866 ter je bil v bitki pri Kraljevem Gradcu.

d Šest križev že ima za seboj Mulej Valentin, posestnik in industrijalec na Lancovem pri Radovljici.

d 80 letnice rojstva je praznoval te dni višji ravnatelj deželnih uradov v p. Mat. Zamida.

d Zlato poreko sta obhajala Sumakov Martin in njegova soproga Lujza iz Gornjega Krapja pri Ljutomeru.

d Županske posle v št. Jerneju na Dolenjskem je zopet prevzel Vide Franc, ki je bil leta 1935. nasilno razrešen te časti.

d Odvetniška pisarna dr. POČEK FRAN se je preselila iz lokala na Sv. Petra cesti 26 v Kolodvorsko ulico 6, na vogalu v Prečno ulico.

DOMAČE NOVICE

d Rasprava proti marsejskim napadalcem na pokojnega kralja Aleksandra se je pričela v terek prejšnjega tedna v Aix en Provenca (Eks v Provansu).

d Znižanje zemljiškega davka na eno tretjino predlaga dr. Stojadinovičeva vlada. Opozicija pa obstruira, da ne more priti do rednega dela.

d Stalni gospodinjinski tečaji se bodo na odredbo banske uprave vršili na Brdcah pri Mozirju.

d Dražba kožuškovine v Ljubljani se ponovi dne 9. marca. Letošnja januarska dražba je zelo zadovoljivo izpadla. Da se da lovcom prilika za vnočevanje tudi tistega blaga, ki ga niso oddali za januarsko dražbo, in za prodajo novega lovskega plena, bo »Divja kožica« dražbo ponovila. Blago za to dražbo »Divja kožica«, Ljubljana — Večesejem, že sprejema.

d Našim odrom! Opozorjamo naše odre, naj vsakršen opomin ali terjatev glede avtorskih tanižem za uprizorjene igre, ki sta jih založili Jugoslovanska knjigarna ali Založba ljudskih iger, takoj pošljejo Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani, ki bo lahko ugotovila, ali je terjatev upravičena ali ne. Za igre, ki jih je izdala Jugoslovanska knjigarna, založnica ne terja nikakršne tanižeme; igre, ki so izšle v »Ljudskih igrah« Založbe ljudskih iger, pa so proste sploh vsake (tako založniške kakor avtorske) tanižeme. — Naj naši odri na to pazijo!

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz Josef grenčice«.

d Na slovesen način so blagoslovili in otvorili bolnišnico v Biogradu na morju. Blagoslovitev sta izvršila katoliški in pravoslavni duhovnik. Bolnišnica stoji ob moraki obali in

je med najlepšimi na našem Jadranu. Za enkrat ima 75 postelj za bolnike.

d Letna skupščina Zdrženja pekovskih mojstrov v Mariboru je bila dne 5. februarja. Zdrženje šteje 106 mojstrov s 110 pomočniki in 76 vajenc. Za predsednika je zopet izvoljen Jakob Koren.

d Trboveljska cementarna je zopet v obratu. Zaradi popravil je 14 dni vse delo pošlo, sedaj pa zopet delajo in sicer na osem ur. V letu 1935 se je delalo le štiri mesece po 8 ur na delavnik, 8 mesecev pa zmanjšano — po 6 ur, da ni bilo treba delavcev odpustiti. Zaposlenih je vsega 128 delavcev, od tega 20 žensk. 1. februarja so bile volitve obratnih zaupnikov po skrajšanem postopku in so po dolgem času izgubili marksisti večino, dobili so dva, krščanski delavci pa tri zaupnike.

d Pred mariborskim okrožnim sodiščem sta bila te dni istočasno sojena oče in sin, ker sta drug drugega poškodovala. 32 letni delavec Alojz Leskovšek iz Trnovcev je napadel svojega 65 letnega očeta Simona Leskovarja v

Če rada perem, bi radi vedeli?

Zelo rada. Saj zame pranje ni nikak trud, pa tudi nikaka čarovnija. Malo dobre volje in kos terpentinovnega mila Zlatorog - to je vse, kar potrebujete. Tudi Vi, draga gospa, sezite z zaupanjem po tem milu, saj pere tako hitro, temeljito in prizanesljivo, da Vas kar očara.

Zlatorogovo TERPENTINOVNO MILO

sporu za posestvo. Navahil je na očeta z nožem, pa so drugi ljudje ubranili strašno dejanje. Nato je udaril očeta s sekuro po glavi, ta mu je pa povrnil milo za drago ter udaril sina s sekirico po glavi. Oba sta odnesla težke poškodbe iz spopada. Sodišče je obsodilo mladega Leskovarja na 6 mesecev nepogojnega strogega zapora, starega pa je oprostilo, ker je ravnal v silobranu.

d Pri izdaji potnih listov ne zahtevajo več potrdil o plačnem davku. Finančni minister je dovolil, naj od oseb, ki hočejo letos do 15. oktobra potovati v tujino na zdravljenje, oddih ali sploh iz osebnega zadovoljstva, torej od turistov, pri izdaji potnih listov ne zahtevajo več potrdil o plačnem davku.

d Pri velikih mednarodnih zimskih tekmah v nemškem Garmisch-Partenkirchen so dosegli lepe uspehe tudi slovenski smučarji Praček, Čop in Znidar.

d Skoraj milijon litrov dalmatince in banačana so uvozili preteklo leto samo v Maribor. V osrčju slovenskih goric torej zavžijejo več dalmatinskih in banaških vin kakor domačih. Kaj pa še drugod! Slovenski pivci in tisti slovenski gostilničarji, ki tuje vino naročajo, sami ugonabljajo slovenske vinogradnike.

d Dolenjska hoče napredovati. Zadnjo nedeljo je bilo v Novem mestu zborovanje županov dolenjskih občin, ki ga je vodil novomeški župan g. Pavlič. Razgovor je potekal v glavnem o posojilu, ki ga nameravajo KDE

najeti pri Pokojninskem zavodu v znesku 7 milijonov dinarjev in ki bi bilo namenjeno za elektrifikacijo Dolenjske, to je pokrajine, ki sega od Grosuplje do Novega mesta, Mirnske doline in Krškega polja do Brežic.

d Pri štirih okrožnih sodiščih v Sloveniji je bilo lani 246.921 aktov, ki tehtajo najmanj 61.730 kg. Mnogi akti so zelo debeli in jim je teža tudi do 20 kg.

d 500 Din dobi, kdor izsledi tatu. Ukradeno je bilo kolo znamke »Dürckopf« št. 99.948, črno pleskano, posamezni deli pokromani. Kdor izsledi kolo ozir. tatu, dobi 500 Din nagrade. Sporoči naj na naslov: Mihelič in drug, Ljubljana, Tyrševa cesta 41.

d Načelni sklep glede ureditve kmetijskih dolgov. Sestal se je odbor ministrov, ki je dobival razne predloge in resolucije zadnjega časa o kmetijskih dolgovih. Ko je odbor pregledal ves zbrani material, je sprejel načelen sklep, da kraljevska vlada v nobenem primeru ne bo pri iskanju ureditve dolgovnega vprašanja izdala ukrepa, ki bi škodovali stalnosti in vrednosti naše narodne valute, to je

dinarja, in koristi vlagalcev, katerih prihranki se nahajajo na vložnih knjižicah in tekočih računih.

d Končana stavka. V ponedeljek 3. februarja se je končala stavka rudarjev v premogokopu Stanovsko pri Poljčanah. Vseh 120 rudarjev se je zopet vrnilo na delo ter obratuje rudnik zopet v prejšnjem obsegu. Podjetje je izplačalo rudarjem zaostale mezde za mesec november, za december bodo izplačane v teku tega tedna, za januar pa v roku 14 dni.

d Ljubljanska občina je kupila veliko posestvo ob Savi pri Ljubnem za novo delavsko letovišče, kjer bodo nudili stanovanje in vso oskrbo za 18 Din dnevno.

d Za 232 milijonov je padel zaslužek delavstva v Sloveniji od leta 1930.

d Troje nadomestil moramo dobiti v Sloveniji za težko gospodarsko škodo, ki nam jo povzročajo znani ukrepi proti Italiji. To so: nadomestilo za izgubljeni italijanski trg, javna dela in ceneno tuje posojilo.

d Guslarjevo darilo bolgarskemu carju. Te dni sta se mudila v Novem Sadu in v Sremskih Karlovcih znana srbska narodna guslarja Vučić in Vuković, ki z guslami potujeta po naši domovini. V Sremskih Karlovcih ju je sprejel patrijarh. Ob tej priliki sta guslarja zapela pesem »O smrti kralja Aleksandra«. Od tod bosta guslarja odpotovala v Bolgarijo, kjer bosta kralju Borisu poklonila krasne javorove gusli, enake kakor jih uporabljajo ti narodni pevci.

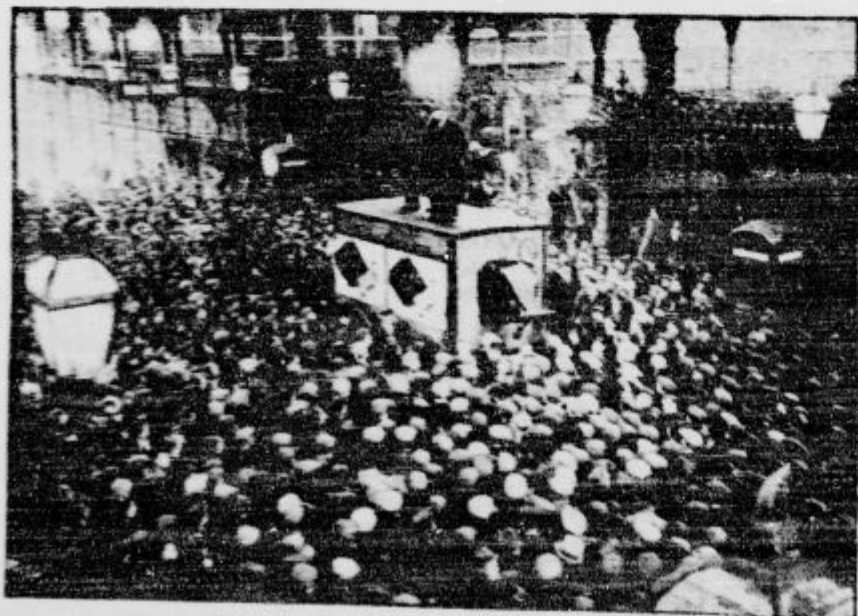
2 Nekaj številk z ljubljanske kletnice. V letu 1935 je bilo za kletnico zakladnih 341 bikov, 5224 volov, 232 juncov, 2620 krav, 15.922 telet, 147 telet, 12 konj, 51 koštel, 472 ovac in kostranov, 448 agnov, 1 kon, 545 kuzličev, 26.068 prascev, 694 odloškov. V zakladnem stanju pa je bilo vredno 12 govej, 663 prašičev, 2222 telet, 1156 drobnica in en konj. Dalje je bilo vrednega 13.135 kg raztega mesa, dalje okoli 80.000 kg raznih mestnih izdelkov in 92 tisoč kg masla, kar je vse pregledala mestna kletnica.

2 Velika golobitja se odkrili nedavno na mariborski pošti, gre za 25.000 Din. S tem v zvezi so zapeli v Ptuz 35 letnega agronoma in Celo Beno Altera in sicer v trenutku, ko je hotel dvigniti na pošti neko vrsto denarja s spretno ponarejeno pošto nakaznico. Za meseca decembra so prišli na sled prvih golobitov. V prometu so se pojavile zelo spretno ponarejene denarne nakaznice, s katerimi je nekdo dvignil pri mariborski pošti 15.000 Din. Tudi in vse ostalo je bilo izvršeno tako spretno, da se naslednji golobitje šele pri obračunu s poštним uradom, od katerega je bila izkaznica izstavljena. Šele tedaj se je ugotovilo, da izplačan denar ni vnesen na omenjenem pošt-nem uradu kot vplačan. Poštna uprava v Mariboru je začela nato dobljeno sled raziskovati in sedaj se je prebrisani golobit uel sam v lastno past. Alter je krivdo priznal, vendar trdi, da je vse sam zakrivil, kar pa oblast ne veruje.

2 Zopet naval v bolnišnico. Takoj prvi mesec v letu, januar, beleži ogromen naval bolnikov v bolnišnico. Dasi smo valeni naraščanja bolnikov, vendar je število 2481, kolikor je bilo sprejetih, presenetljivo visoko. Bolje bi bilo, ako bi se bolniki z Dolenjskega in Štajerskega zatekali bolj v bližnje bolnišnice, mesto v ljubljansko, kjer morajo včasih kar trije bolniki ležati v eni postelji.

2 142 kg težkega soma so ujeli v Dravi pri Zavrhu nade Ptuz. Velikan je radi padca vode zasel v plitvino, kjer so ga brez večjih težav spravili na suho. Prodali so ga vele-trgovcu Vajdi v Čakovcu.

V VSAKO HIŠO DOMOLJUBA!

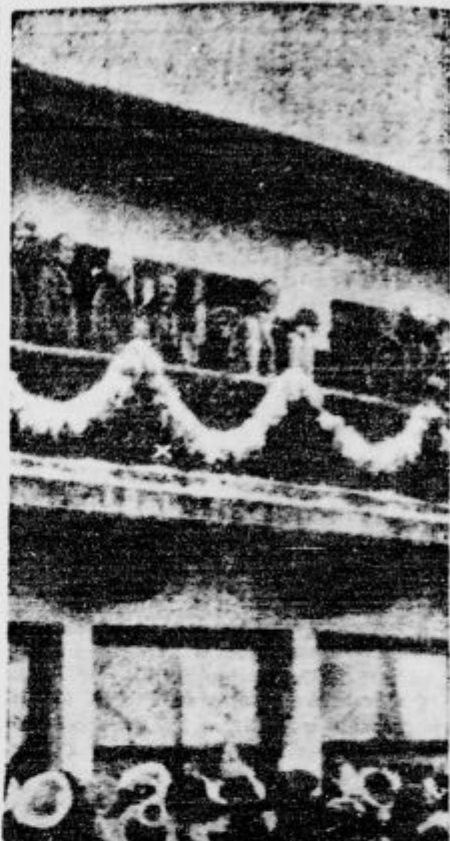
Mesary se strukali v Londonu. Menja se smeli tako malo zgrubi, da niso mogli izbrati. Sika kate zbiranje mesarjev za londonski ulicah.

IZ DOMAČE POLITIKE

2 Banovinski odbor JRZ. Preteklo nedeljo je bila v Celju druga seja banovinskega odbora JRZ za dravsko banovino, katere so se udeležili polnoštevilno skoro vsi člani odbora. Seja je bila v klubovi sobi v Ljudski posojilnici in jo je vodil minister dr. K r e k kot podpredsednik banovinskega odbora JRZ za dravsko banovino. Dr. K r e k je podal poročilo o političnem položaju, ki je bilo vzeto na znanje z velikim zadovoljstvom. Druga točka dnevnega reda je bilo poročilo o kreditih. Poročilo je bilo zelo izčrpano, kar je povzročilo živahno razpravo, pri kateri so sodelovali številni udeleženci. Kot tretja točka je bilo na dnevnem redu poročilo o davkih. Ker je to poročilo za eno sejo preobširno, bo poročevalc na drugi seji nadaljeval to vprašanje.

Sila narave. Drevo je prerasto napisno tablico, ki je bila pritrjena na mlado deblo.

V Garmisch-Partenkirchenu se vrste te dni zimski sportne igre, ki jih je otvoril sam Hitler.

Pred zaključkom seja, ki je trajala 4 ure in pol, sta bila sprejeta z velikim navdušenjem pozdrav in zaupnica predsednika banovinskega odbora JRZ za dravsko banovino, notranjemu ministru dr. Korošcu.

2 Razrešen je po ugotovitvi nerednosti v občinskem poslovanju občinski odbor pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju.

2 Razrešen je občinski odbor v Ihanu.

2 Ker je razobesil plemenske zastave. Kakor smo poročali, je bil dr. Ivo Tartaglia izključen iz sokolskega društva v Splitu, češ, da se njegovo društveno delovanje ne sklada z načeli Sokola kr. Jugoslavije. Tudi drugi listi, ki so o tem pisali, so tako utemeljevali izključitev. Dr. I. Tartaglia je v Dalmaciji znan javni delavec, bivšim avstr.-ogr. obdobjem se je prav zaradi svojega preveč slovan-skega ozir. jugoslovanskega polarvanega dela zelo zameril. Ob začetku svetovne vojne je bil uprtni in pozneje interniran. Po vojni je bil 10 let mestni župan v Splitu, nekaj let je bil tudi ban primorske banovine. Udeleževal se je zlasti v Jadranski strazi, kateri se danes predseduje. Da bi javnost zaradi njegove izključitve iz Sokola ne bila napačno pooblašena, je poslal zagrebškemu »Obzoru« tiskovni popravek, v katerem pove pravi vzrok izključitve: Uprava sokolskega društva v Splitu je na svoji seji dne 8. jan. v disciplinskem poslovanju proti br. dr. I. Tartagliu zaradi izobešanja plemenske zastave na svojem stanovanju, kar nasprotuje miselnosti jugos. sokolstva, razsodila, da se br. dr. I. Tartaglia soglasno proglasi, da je kriv storjenega dela in se po § 30 pravilnika za disciplinske prestopke organizacije SSRJ kaznuje z izključitvijo iz društva.

d Teško je popravljati stare grohe. Oni dan so brezposelni delavci, ki so se zbrali na Borzi dela, sklenili, da opozore na svojo revščino g. bana dr. Natlačena. Pri g. banu je bilo sprejeto samo odposlanstvo štirih brezposelnih delavcev, ki so bana prosili, naj bi se zavzel, da dobi Slovenija čim več javnih del, kjer bi brezposelni našli zaslužek, obenem pa so ga prosili, naj bi pospešil in omogočil primerne podpore za vzdrževanje družin brezposelnih. G. ban je pojasnil, da bo banska uprava storila vse, da z razpoložljivimi sredstvi omili bedo brezposelnih družin.

d Ministrski svet je sklenil, da se lahko plačajo zaostali davki tudi s koruzo. To velja seveda samo za pridelovalce koruze.

d Zagrebački »Ozor« piše, da bi bile potrebne nove svobodne skupščinske volitve. — Tako bi se videlo kdo ima večino v srbskem narodu. Voditelji srbske izvenparlamentarne opozicije pa bi se že enkrat morali dogovoriti glede rešitve hrvatskega vprašanja. Šele potem bi bilo mogoče skupno sodelovanje med srbske opozicijo in radičevci.

d Klub narodnih poslancev Jug. rad. zajednice in klub skupščinske večine sta na svoji seji po zaslišanju izčrpnega govora predsednika vlade dr. Milana Stojadinovića sklenila: 1. izreči svojo popolno zaupnico za dosedanje delo predsedniku kraljevske vlade in članom izvršnega odbora dr. Stojadinoviću, dr. Korotcu in dr. Spahu, tako glede vodstva državne politike, kakor glede organiziranja jugoslovanske radikalne zajednice; 2. da je v vsem soglasen z izjavo predsednika narodne skupščine Stevana Čirča glede na njegov položaj kot predsednika narodne skupščine, in mu izreka popolno zaupanje ter zahteva od njega, da ne odzove zahtevi skupščinske manjšine, ki zahteva njegov odstop, ter smatra, da osebnost Stevana Čirča ne more v nobenem primeru biti ovira za uspešno delo narodne skupščine.

d Politično maščevanje? Na področju županije Virovitica na Hrvaškem, ki spada pod obratno glavarstvo Jastrebarsko, je bilo nedavno našim posestnikom, ki imajo tamkaj svoje vinograde, posekanih okoli 100 trt. Razen tega je bila z dinamitom razstreljena streha zidanice »Vila« in poškodovan kip Srca Jezusovega. Celokupna škoda znaša približno 10.000 dinarjev. Zločin je bil storjen iz političnega maščevanja.

d Možnost novih volitev v narodno skupščino radi opozicijske obstrukcije iznaša belgijski časopis »Vreme«. Piše tudi o novem, boljšem volilnem redu, ki naj bi ga odobrila sama vlada brez parlamenta. Za tak način uveljavljanja novega volilnega reda (za oktroiranje) se je izjavil tudi dr. Maček.

d »Pohorci«, dr. Kramarjevi politični prijatelji so zhorovali v Splitu. Več sto mladeničev je vzklikalo dr. Mačku, pohorce pa obsulo z gnilimi jajci. »Pohorci« so jo naglo odločili. Odpadla je tudi nameravana večerja.

Pri odebelelosti

stalna uporaba naravne

Franz-Josefove

grenke vode uspešno draži delovanje črev.

100 g. po m. in 200 g. po l. in nar. zdr. S.-br. 15490, 25. V. 34

V vsako hišo Domoljuba!

Vlažno — hladno, tedaj

NIVEA-CREME

Znano je, da postane rdeča in razpokana koža z rednim negovanjem z NIVEA zopet mehka in nežna. Zato je bolje preprečiti nego lečiti.

Zavarujte zato pravočasno svojo kožo in jo dvakrat na dan natrite z NIVEA.

NIVEA napravi Vašo kožo odpočno in ohrani Vašo pošt. NIVEA se ne da nadomestiti, kajti samo NIVEA vsebuje EUCERIT, na čemur temelji njen edinstveni učinek.

NESREČE

d 84 požarov je bilo v preteklem letu v področju okrožja Maribor, največ v občini Rače. Na prvem mestu pa je okraj Murska Sobota s 102 požari.

d Zopet sta bila dva požara na Dravskem polju. Poseselniku Antonu Lešniku v Rošnji, obč. Slovenjgradec, je zgorelo gospodarsko poslopje s poljskimi pridelki in gospodarskim orodjem vred. Istčasno je gorelo tudi pri Sv. Lovrencu Posesniku Janezu Petku je uničil požar gospodarsko poslopje.

d Gorelo je v drugem in tretjem nadstropju nove hiše v ljubljanskem Lichtenhanu. Poklicni in prostovoljni gasilci so požar omejili, saj je bila nevarnost za sosedna poslopja radi močnega vetra zelo velika. Škoda ni majhna. Domnevaajo, da je ogenj podtaknila zlobna roka.

d Vse je zgorelo malemu posestniku Alojzju Plečkotu v Račah pri Mariboru.

d Ko so skalo zavrtali Huda nesreča se je pripetila pretekli teden v Lazih pri Ribnici. Kamenjarili so in skalo zavrtali. Ker pa ni pravočasno eksplodirala, so jeli v drugič nabijati. Pri tem pa se je vžgal prvi naboj z groznim učinkom. Mlademu gospodarju Petku Janezu iz Lazov št. 5 je zdrobilo levo nogo, levo roko raztrgalo in mu prizadelo hude poškodbe po obrazu in očeh. Njegovemu svaku Maroltu Francetu z Brega pri Stari cerkvi, ki mu je prišel pomagat, pa je zdrobilo desno oko, levo pa ranilo.

d Štiri prste mu je odrezal. V Renkah pri Poljniku se je včeraj igral z nožem 11 letni sin kočarice Jože Suštar. Nož mu je odsekal štiri prste na levi roki.

d Če padeš v zajeto past. Nenavadna nesreča se je pripetila 54 letni Mariji Videgarjevi, doma v ljubljanski Zeleni jami. Šla je skozi gozd med Poljnikom in Litijo, pri tem pa je stopila v skrito past, ki jo je neki divji lovec nastavljal zajem. Videgarjeva je padla ter si poškodovala desno ramo in roko.

d Pri izdelavi gumijevih plaščev uporabljajo včasih bencol namesto bencina. Bencol izhlapeva strupene hlapce in je smrtno nevaren za delavce, posebno če delavnica nima dovoljnih zračnikov. Nedavno je v delavnici gumijevih plaščev v Mariboru zaradi zastrupljenja po bencolu umrlo več oseb, za nekaj drugih pa še ne vedo, kaj bo z njimi, ker deluje bencol smrtonosno polagoma, sicer, a gotovo.

d Granata je eksplodirala. Neki mlad Rus je prinesel v trgovino Karla Majerja v Vrhu granato prav v času, ko je dosedanja lastnica

trgovine Adela Majer izročala ves inventar novemu lastniku trgovine Josipu Valu. Rus je dal granato v prmož in jo začel piliti. Nenadno pa je granata eksplodirala. Eksplozija je razrušila vrata in okna trgovine, mšedega Rusu pa na mestu razmesarila. Mrtev je ostal na mestu novi lastnik trgovine, s smrtjo pa se bori prejšnja lastnica.

d Na železniški progi ob cesti Podpeč—Brezovica so našli od vlaka razmesarjeno truplo železniškega delavca Ravbarja Milana. Bil je primorski begunec in je prišel k nam spomladi leta 1934. Bil je šele 20 let star. Njegovi svojci žive v Tomaju na Krasu.

d Pri peči se je vnelo krilo 19 letni služkinji Ivani Zupančič na avstrijski strani meje pri Celju. Dobila je nevarne poškodbe po vsem telesu. Mariborski reševalci so jo prepeljali z avtomobilom v mariborsko bolnišnico.

d Na glavi je našel krvne podplutbe. Te dni je bil obveščen cmureški oglednik mirličev Janez Jarc, da je v Svečanah umrl pri posestniku Jožefi Hedl 78 letni občinski ubožec Tomaž Socher. Oglednik se je odpravil na svoj posel ter je našel truplo pokojnega že na mrtvaškem odru v veži Hedlove hiše. Na pragu ga je sprejela posestnica ter mu rekla, naj mrtvaško prijavnico le dobro napiše, da mu bo dala potem za žganje. To je vzbudilo v ogledniku sum ter je preiskal truplo pokojnega Socherja natančneje. Na glavi je našel na senih krvne podplutbe in ogrebotine. Prijavil je slučaj orožnikom in nato se je izvršila preiskava. Ugotovili so, da so bili zapleteni v stvar trije mladoletni fantje. Fantje so nato izpovedali, da so prišli v vas k Hedlovim. Posestnica Jožefa Hedl jim je dejala, naj gredo v hlev ter zdražijo starega Socherja, ki je že dve leti živel pri hiši ter krmil živino, da bo vstal. Fantje so našli starčka spečega na postelji. Znosili so v hlev razbito opeko ter jo začeli metati v ležečega reveža. Več kosov opeke je starčka zadelo, med temi nekateri tudi v glavo. Starček se ni več dvignil iz postelje ter je umrl. Na podlagi teh izjav je pregledal truplo pokojnega občinskega reveža uradni zdravnik, ki je ugotovil, da izvirajo poškodbe na senu mrtvega nedvomno od tujega trdega predmeta, da pa niso same na sebi smrtno.

d Obupne posledice minulega viharja. Strahovit orkan ni prizanesel tudi predvorski občini, ki je izrazito gozdna občina na Gorenjskem. Uničeni so skoraj vsi gozdovi, posebno v ravni, kar pa jih je v višjih legah, se niti ne more ugotoviti radi globokega snega in previsoke lege. Slika po gozdovih je obupna. Vse križem ležijo iz-

rutana drevesa, smreke in borovi, lesa ne bo mogoče porabiti na trgovino, ker je povsem vsa razklata v trske. Isto sliko nudijo naši sadovnjaki. Vsa odrasla drevesa so porušena in v vsej občini v prihodnjih 20 letih ne bo nobenega pridelka po sadovnjakih. Prebivalci, zlasti revni sloji, so naravnost obupani, ker jim je s hišo odneslo skoro vse streho, sedaj pa so v strahu le pred slabim vzmetenjem, da jim ne bo delo uničil še tistega, kar jim je pustil ostati. Po približni oceni gre škoda, ki jo ima naše ljudstvo, v težke milijone. O tem je prizadel največjo škodo v noči od 4. na 5. febr., v enih urah pa je šele od 7. na 8. febr. Sedaj je prilika, da občinstvo v državi, ki kaže svojo neobčutljivost do državljanov, ki so sloni leta in leta v zvezi in vestnosti položevali svoje državljanske dolžnosti.

č Vihar tudi v Beli krajini. Na selem po svetu, ki se bil eden najsilnejših, je po Beli krajini tužila valov, da bi nastal sodni dan. Metlika se ima zahvaliti samo svoji legi, da danes nečleni ne izdikalet, kakor upravičeno žubercani. Prebivalci žuberske prihajajo Metliki in priporočajo o škodi, ki jo je povzročil vihar. Večina starih kaže roba, samo v vasi Sv. Nedelja je pometal vihar okrog 1000 opek s streh. Slabše zgrajeni poslopja pa se vihar enostavno porušil. Poleg tega je zelo otežekel promet, ker so v nekaterih krajih do 2 m visoki snežni zameti. Z Gorjancem pa pona bura in priključiti je nov mrzli val.

č Rarne poškodbe. V rudniku v Zagorju je odšel pri delu kos telega v levo roko 27-letnemu kovaškemu pomočniku Vladimirju Tavcaru iz Toplice ter mu jo razmesaril. — V Dobrunah je v nedeljo zvečer nekdo pretepel v telarno oko 25-letnega židarskega pomočnika Franca Lebna z Bizovika ter mu zlomil desno roko. — Na lgu je bil pretepen 23-letni Alon Markun, zasebnik iz Podgorice. Nekdo se je med prepirom s tako silo vrzel ob tla, da si je Markun zlomil desno roko.

ALI STE ŽE PLACALI NAROČNINO ZA
DOMOLJUBA?

Etigarški kralj je medu sime jupicentv in dunač. Ko se je mudil te dni v Parizu, je prav po domare kramilal s francoskimi časnikarji, ki so mu pokazali tudi svoje fotografirske aparate.

Na ... je nenadoma umrl general Kondik, bivši grški diktator. Govorili so celo o razstrupljenju. Slika kaže generalov pogreb v Atenah.

NOVI GROBOVI

č Na dalmatinskem otoku Olibu je umrl nadikof v p. dr. Vinko Pulišić. Glavne njegove zasluge so v tem, da je znatno dvignil izobrazbo dalmatinske duhovščine, pozlabil njeno duhovno življenje, zlasti pa, da jo je vzpogel za dušno pastirstvo v domačem narodnem jeziku. Pokojniku naj sveti večna luč.

č Dolžnost življenja našega je kratka. V Veliki Račini v župniji Kopanj je umrla 75-letna Uršula Zajec roj. Prme. — V Celju je odšla po večno plačilo Fanica Sternecki, soproga veletrgovca. — V Predgradu pri Radovljici je izdihnil Janez Hribovšek, višji sodni oficijal v pokoju. — Na Gobi v občini Poljsnik je odšel v večnost 78-letni posestnik Anton Zevri. — V Trbovljah so pokopali nadpaznika in bišnega posestnika Antona Kajtno. — V starosti 87 let je umrl v Bezužju pri Begunjah pri Cerklji posestnik Janez Hren, naročnik »Domoljuba«, odkar izhaja. V Karolji v Istri je odšel po večno plačilo 72-letni žup-

nik Franc Stavelik. — V Trstu je preminil znani masr. Jožef Giorgi (pravilno Jurica), bivši župnik v Rojani. — V Ljubljani so umrli: Kati Drlaj-Ovser, inž. Lojzeta Pika, 48 let, nega rojaka iz Postojne, 60-letni hotelir in restavratore Ljope Dolničar, poštni ekspeditor v p. Anton Dermota, posestnica Frančiška Gasperlin in blokovnik juž. žel. v p. Martin Novak. Naj počivajo v miru!

Strašen umor pri Metliki

V noči od sobote na nedeljo je bil v Golobčevi zidnici pri Metliki na grozovit način umorjen židar Jakob Pešar, siromak brez premoženja, pa dober in pošten človek. Isto noč je bilo v Metliki vlomljeno v trgovino g. Valjavca. Vlomilci so odnesli raznega blaga v skupni vrednosti okrog 20.000 Din. Policijski agent iz Ljubljane g. Podobnik je prišel in v Valjavci trgovini vzrel prestne odtise in odtise nog. Dognal je, da je bil v trgovini samo eden, in sicer bos, ki je jemal s police čevlje in jih podajal zunaj čakaščim, ki so ukradeno blago spravljali na Pungart. Sodni ogled je pokazal, da so zločinci s silo vlomili v zidnico. Vstop v zidnico, kjer je stanoval pokojni Jakob, je dobro zavarovan. Glavna vrata so iz debelega hrastovega lesa in obita po vsej površini s pločvino. Nesrečni mož je porabl dvakrat obrniti ključ v ključavnici in ga obrnil samo enkrat.

Raztelesenje je pokazalo sliko vsega dejanja. Med razbojnikom in pokojnikom se je morala razviti huda borba. Pokojni Jakob je imel pri sebi sekirno drvnico, s katero se je branil proti napadalcu. Ko je napadalec videl, da je mož pripravljen na odpor, je ustrelil dvakrat v mega. Z enim strelom ga je zadel v levo stran tik pod srce in je krogla izstopila na hrbtu. Drugi strel je prodrl levo nogo skozi kost v kolenu. Ta dva strela nista bila smrtno nevarna. Razbojnik je nato nesrečnika razorožil, mu vzel sekirno in mu z njo zadel smrtno rano zadaj na vratu, široko 8 cm in 10 cm globoko. Sekira mu je presekala tudi vratni del hrbtenice. Tudi po telesu ima pokojni vse polno črnih podplut, ki kažejo, kako neusmiljeno je tolkel razbojnik nesrečno trtev po telesu. Te podplute imajo točen odtis sekire drvnice. Iz tega se vidi, da je razbojnik tolkel po niem toliko časa, dokler je le kazal kak znak življenja.

RAZGLED PO SVETU

Abesinsko-italijanska vojna

Kakšna je italijanska dvatisočletna kultura v praksi, vedo zelo dobro naši bratje v Italiji. V imen ukulture so se začeli bojevati Italijani tudi z Abesinci. Zlasti poudarja njih časopisje, da Abesinija ne more biti svobodna in v mednarodnem svetu Italiji enakovredna država, ker dopušča še vedno suženjstvo. Zda pa čitamo izjavo predsednika zveze svetovne organizacije proti suženjstvu dr. Heftija. On trdi, da se je na lastne oči prepričal, da ne obstoja suženjstvo samo v Abesiniji, temveč tudi v drugih deželah, tako tudi v Libiji, ki je italijanska kolonija v Afriki. Tu se javno prodajajo v suženjstvo lepše žene po 2000 Din, odrasli moški po 700 do 3000 Din, otroci nad tri leta po 300 do 700 dinarjev.

O sedanjem abesinskem cesarju pravi dr. Hefti, da se zelo bori proti suženjstvu. Zakoni, ki jih je v ta namen izdal, so naravnost vzgledni. Zelo pomaga pri odpravi suženjstva tudi gospodarska slika, ki sili velikaše, da vedno bolj omeje število sužnjev. Sicer pa žive sužnji v Abesiniji običajno tako, kot v nekaterih evropskih državah hlapeci in dekle.

Veliki fašistični svet je pretresal te dni položaj na afriškem bojišču in je sklenil nadaljevati vojno do zmagonosnega konca. Sklep je tudi o novih davkih, ker brez denarja vojne ne morejo nadaljevati.

Pohvalili pa moramo G. Mussolinija zato, ker ne pusti, da bi njegovi vodilni prijatelji samo navduševali preprosti narod za vojno, ampak pošilja vojne kričarje drugega za dru-

gim tudi na afriško bojišče. Te dni so odpotovali v Afriko nekateri najbolj vidni člani visokega fašističnega sveta. Med njimi se nahaja grof Ciano, Mussolinijev zet, ki prevzame zopet vodstvo bombnih letalskih skupin. Generalni tajnik fašistične stranke Starace prevzame vrhovno vodstvo nad fašističnimi črnosrajčniki v Afriki. Tretji med njimi je Farinači, ki dobi bombno letalo v skupini grofa Ciano. Četrty fašistični mogočnik je guverner Rima Bottai, ki pride na severno fronto. Da sta oba Mussolinijeva sinova že s samega početka na bojišču, kjer se prav pridno udeležujeta pri bombardiranju inozemskih kolonij, je že staro dejstvo.

Z maršalom Badoglio pa v Rimu niso Bog ve kako zadovoljni. Zlasti odkar je general Graziani dosegel na južnem bojišču nekaj uspeha, neprestano krožijo vesti, da bo maršal Badoglio zaradi neuspehov pri Makali — odpoklican.

BANKA BARUCH

II, Rue Auber, Paris (9^e)

Odpremo denar v Jugoslavijo
saj hitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkvalitetneje

Poslovni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune.
BRUXELLES: No 2064-64 Bruxelles. PARIZ: No 1117-94 Paris. BULGARIJA: No 1438-66 Sof. BERN: No 1967 Bernstrasse.
Na zahtevo pošljemo brezplačno našo ček. nakaznico

Nova bombna letala so privedli Italijani v mesto Vegeli in sedaj upajo, da bodo mogli bombardirati abesinsko glavno mesto Addis Abebo. Iz Rima poročajo, da bo italijanska vlada mobilizirala še deset letnikov.

Tudi Abesinci dobivajo vsak dan nove transporte raznega orožja in streljiva. V Addis Abebo je dospelo 37 protiletalskih topov in 37 topov proti tankom, ki so najnovejšega izuma in dosedaj te vrste topov niso uporabljali še na nobenem bojišču. Topovi proti tankom imajo silno udarno moč, ki prebije vsak oklep. Topovske krogle so tako izdelane, da strahovito eksplodirajo trenutno za tem, ko so prebile jekleno ploščo. Eksplozija torej uniči vse notranje priprave v tankih in vžge bencin, nakar gre tank v kose.

Po najnovejših vesteh so abesinske čete prodrle do Hanziena, Italijani pa na odredbo maršala Badoglia že zapuščajo Makalo, ki je skoraj obkoljena od abesinske vojske. Pri umiku se Italijani skoro nič ne branijo, pač pa italijanski letalci z vso silo bombardirajo prodirajočo vojsko abesinskih poveljnikov rasa Kase in Sejuma, da bi krili umik lastne armade, ki so ji hrabri abesinski vojščaki noč in dan za petami.

ITALIJA

S Drobiz. Italijanskega duhovna so dobile starodavne slovenske Barkovlje pri Trstu, ki so imele dozvaj vedno za duhovnika Slovenca. — Oblast je izdala naredbo, s katero se militarizira ladjedelnica v Tržiču (Monfalcone). Delavci spadajo odslej za zločine in prekrške v službi pod vojni zakon. Obstrukcija in sabotaža se kaznujeta od 1 do 7 let ječe. — Te dni sta se podala voznik Romuald Furlan in njegov 10 letni sin Vladimir, ki stanujeta v Gorici, na polje, ki leži blizu Kromberga, da

Mlin v Pečeh

Spisal Gustav Strniša

Nadaljevanje

Toda je prisopihal v hišo hlapec in povedal, da je pridiral domov vranec, s katerim se je gospodar odpehal. Ves tresoč se, je pretekel na dvor z vozom vred, a brez gospodarja.

Držalci so plamenice in šli v mrak gledat za njimi. Babica se je v debeli ogrinjalci kar sama pomnila pred njimi v mrak iskal svojega moža, a lasča je tarnajoča tavala za njo. Bila pa je tako preplašena in zmedena, da jo je morala dekla odvesti nazaj, kjer je polna groze čakala v kuhinji, da ji prinesejo njenega edinca.

Hlapeci so daleč svetili, preden so dospeli skoraj na pol, ki zavije v klanec proti mestu. Tam so našli Dečovskega gospodarja ubitega od strele, njegov obraz je bil ves črn, ožgan, a čisto strmele v prihajajoče s sreklo mrtvo grozo.

Ko so ga prinesli domov, je mali zakrtila z rokama in se onesveščena zgrudila na njegovo truplo. Nekaj dni se je starki bledlo, holala je s postelje, kričala in stiskala pesli ter vsa drgetala. Dvignala je roke, divje obračala oči in vpila, da boče zmogla, da ji te strahotne skaline ne bodo požrle njenega sina, da se ne boji duhov, teh neusmiljenih, nevidnih pošasti, ki se vedno gibljejo v ozračju okoli nje ter pazijo na njen slednji korak.

Le počasi se je pomirila in se polagoma zavedla. Sinova smrt pa je na stariko pregloboko ubijala in nikoli več ni zapustila postelje.

Andraž so pokopali, ko je starika še težalo v nezvesti lačen dan je bil, ko so nesli truplo Dečovskega k zadnjemu počitku na mestno pokopališče.

Sonce je obsvetilo pogrebce, žarki so zatrepali na črni krsti in poljubili srebrni križ nad njo. Drobno Kristusovo telo je zadrželo v svetlem

sijaju in pečovski dvori je bilo, da plava Kristus sam v mračnem sprevodu in ga blagoslavljala. Solzna in trudna je korakala za krsto, z očmi uprtimi v križ.

V Pečeh so pa molčala kolesa in slope, skale so bile zakrknjene in mrtve.

Ko je lasča nekoliko okrevala, je prosila sinovo in oba mlada:

»Meni so ubili sina, vam moža in očeta! Po-
begnite vsi od tod! Pojdite na sonce, na poljanol
Lahko si kupite posestvo in srečni boste, saj smo
premožni! Bežite iz tega brezdnja, kjer domuje
prokletstvo!

Ko so pa starki odvrnili, da poidejo od tod, če gre tudi sama, je kar zavržala:

»Laz sem tu doma in živim vse svoje življenje.
Priljenjena sem na to zemljo in v te pečine. Ni-
kamor ne grem! Sicer pa tudi ne morem, saj pre-
živim skoraj vse dni v postelji. Tu ostanem do
zadnjega diha!

In nihče ni odšel.

*

Košta hosta je na obeh straneh nad prepa-
dom prehajala v prostrane travnike in njive, ki
so bili last Pečovskimi. Nad desno platjo brezdna
se je dvigala dolga pristava in siva strmele na
grozničave čeri, pod katerimi se je senčilo po-
slopje njenih gospodarjev.

Narod pripoveduje, da nekaj prepada sploh
ni bilo tod. Kjer valovi Reka, je samo droben slu-
denec žuborel skozi položno hosto.

Pa je podedoval gozd skupih Martin, ki je
bil tako skop, da niti sebi ni privoščil ničesar do-
brega.

O Martinu je čul gozdni škral, ki se je potepal
po lesu. Obiskal ga je in mu dejal:

»Prepušči mi najlepšo smreko ob potoku, do-
bro ti jo plačam!

»Koliko mi daš za njo?« je Martin poizvedo-
val.

Vrag se je popraskal po temenu in odvrnil:

»Preorjem ti njive, ki leže okoli tvoje hiše in
imaš teden dni dovolj dela z njimi.«

»Premalo!« je bevsni škral.

»Očistim ti vso hosto trnja in oircim vsega
nepotrebnega lišajev in osaj!« se je p. nujal
škrat.

»Se premalo!« je golten Varin.

»Zdaj pa ničesar ne dobiš, ker si tak uma-
zanec! Tvoj gozd bom preskal na dve polovici,
vmes pa zasekam prepado!« je z pretil vrag in
zgnil. Pri potoku je pograbil najvišjo smreko —
kor drobno šibo in začel z njo majno v tla si
vrget smreko na pleča in oihalal počasi naprej,
a za njim se je kar sam vlekel dolga gozda.

Peklenšček se je zadovoljno režal in hdel z
gozdom visoko v gore, kjer se zdaj leži na kamniti
steni »Hudičev boršč« do kalerega se težko pride.
Tam, kjer je gozd zgnil, se je potok pogreznil in
naslala je reka s trahotnimi čerami.

Škopuh je blaznel, javkal je za svojim gozdom,
si ruval lase, prosil vraga in ga klical, noj mu
gozd vrne, a vse je bilo bob v steno. Neko noč je
Martin ves zmešan begal okoli peči in divje rjul,
pri tem je zdrknil čez skalno steno in se ubil.

Cesta pod klanec proti čerem pada vedno
globlje, klanec se dviga v Mesto, ki stoji na visoki
skali. Ko se klanec pogreze iz Mesta hiteč v so-
tesko, se pri nji zravna v ravno cesto, kjer ga
objamejo na obeh straneh skaline, ki ga spremljajo
do mlina.

Desno ob mlinu je hrumele Reka, za njim je
hresčala žaga, a tik nje je ždela oljarna, kjer so
Pečovski pridelovali laneno olje.

Na levi strani je žijala v živi skali dolga, glo-
boka volfina, ki jo je zdolbila priroda sama. Go-
spodar je to vgrezino spretno porabil za svoje
hleve, v katerih je imel šest težkih konj in več
krav, a na koncu hlevov so se vlekli svinjoki polni
prešičev.

Stari klcavci hlapec Jernač, ki je bil v mlinu
prevzikan, se je hlevov nairajši izogibal. Še ko je
dolg in sključen opravljal svojo službo, mu je bilo

odstranila granato izza svetovne vojne, ki sta jo bila pred nekaj dnevi tam našla. Ko sta jo s cepinom zagrabil, je eksplodirala in je očeta ubila, sina pa hudo ranila. — V znanem rudniku Karpan blizu Labina v Istri se je smrtno ponesrečil rudar Karel Bruntič. — Iz Podkraja na Goriškem prihaja vest o žalostnem koncu otročiča, ki so ga starši bili pustili samega v zibelki. Gre za enoletnega Ivana Bajca, ki mu je oče Franc Bajc v podkrajski vasi. Mati se je za nekaj časa oddaljila z doma po nakupih in je pustila otroka doma samega v zibelki. Ko se je vrnila, je z grozo opazila, da je bil otrok zaduščen. Ko je prišel zdravnik, je uotovil, da je bil otrok ves razpraskan in ranjen po vratu in obrazu. Rane in praske so jasno razodevale, da gre za mačko. Zgrabili so žival, to je domačo mačko, ki se je skrivala za ognjiščem, in in ugotovili sledovi krvi na krempljih. Mačko so na kraju samem ubili.

s Italijani grade podzemeljske rove. V vseh važnejših italijanskih mestih, predvsem pa v Rimu gradijo podzemne tunele. Vlada trdi, da se ti tuneli gradijo zato, da bi razbremenili železniški promet. Poučeni krogi pa pravijo, da se ti tuneli gradijo zato, da se zavaruje v slučaju vojne civilno prebivalstvo od letalskih napadov. — Te dni je bilo objavljeno, da se izvede v Italiji odvzete žilnih zalog. Izjavlja se, da je to bilo potrebno zaradi tega, da bi mogla vlada zmeraj uplavati na cene žita.

AVSTRIJA

s Drobiž iz Kerotana. S 1. februarjem je vpeljana za vpogled zemljiških knjig in trgovinskih registrov pristojnina 50 grošev. — Pravni minister je podražil rubežni, ki jih izvede sodnija na zahtevo zasebnikov. Za

vrtnost od 50 do 10.000 šil. je plačati v kolkah eden do pet šilinov, nad 10.000 šilinov kolek 5 šilinov. — Na Dunaju so pocenili kruh za 4 groše pri hlebu. — Zileka cesta je od Vrat do Köttschach za vozove s tovari nad 1 tono in za vtomobile s težo nad 2 in pol tone zaprta. — Oni četrtek se je vršilo v celovških Musikshale sijajno obiskano zborovanje katoliške akcije. Na zborovanju sta govorila knezoškof dr. Heftner in bivši minister Mataja. — Trgovinski minister je odklonil predlog, da se tudi za kolesa vpeljejo obvezne številke kot so predpisane za avtomobile. — V celovski usnjarski tovarni Knöch zaposleni skladiščnik Sternberger je svoje podjetje ogoljufal za 26.000 S. Liferantu leja židu Zeichnerju je zapisaval večje količine, kot jih je v resnici dobavljal. — Andrej Lučovnik iz Remšenika pri Zelezni Kapliji je bil pri tihotapljenju obstreljen.

AMERIKA

s To in ono. V Elly Minn je umrl John Smolčić. — V Barberionu je umrl 60 letni Anton Gerbec iz Lipsejna pri Rakeku. — V Chisholmu je avtomobil do smrti povozil Antona Zevnika iz Volike vasi pri Loshoven. — V Jolietu Ill. je odšla v večnost 58 letna Marija Segar. Zameje iz Podlippe pri Vrhniki. — V Nantikoke Pa. so pokopali 52 letnega rudarja Benrika Pečariča iz Gmajne pri Raki. — V Calumetu Mich. so položili v grob 60 letnega Josipa Goršeta iz Črnomlja v Beli krajini. — V New Trinidadu Colo. je izdihnila 80 letna Marija Opeka iz Lešnjaka nad Čerlnico. — V Soudanu Minn. je umrla 54 letna Barbara Plantan roj. Bajuk. — V New Yorku je nenadoma umrl 38 letni rojak Janče Majdič. — V North Hudson bolnišnici je doživel zatisnil oči Gilbert Potrato dolgoletni

član uredništva »Glasa naroda«. Star je bil 52 let in rojen v Ljubljani. — V Calumetu Mich. je izdihnila 26 letna Neža Kuzma. — V bolnišnici v Greensburghu je odšel v večnost 61 letni Anton Jerina. — V Rockfordu Ill. so našli zmurzano truplo rojaka Matevža Skrinjarja. — V Clevelandu O. je na veke zatislil oči 72 letni Karel Bobnar iz Brezove rebri pri Ajdovcu. — V Gilbertu Minn. je pri lahki operaciji naglo umrl 68 letni Jer. Rakovec, nekje z Gorenjskega. — V Suganu Pa. je zapel mrtvaški zvon rojakinji Pucel, nekje s Stajerskega. — V Craftonu Pa. je avto do smrti povozil rojaka Martina Kokala. — V Strabanu Pa. so dajli v grob 42 letnega Janjeza Tomšiča iz Koritnice pri St. Petru. — V bolnišnici v Greensburghu Pa. je na veke zatislil oči Janez Avsee iz Dolža pri Stopičah na Dol. — V Milwaukee je umrl 62 letni Janez Klun iz Dolenje vasi pri Ribnici. — V Milwaukee so še umrli: 64 letna Ana Jeraj roj. Banko iz Rečice v Sav. dolini, 51 letni Jože Bašel iz Šmarjete na Dolenjskem, 40 letna Barbara Biekač od Sv. Frančiška v Sav. dolini in Janez Papež znan pod imenom »Papa«, ki je bil zelo delaven v komunističnih vrstah. Njegovi politični prijatelji so mu priredili veličasten pogreb. — V Sheboyganu je odšla po večno platičo 45 letna Frančiška Slapnik.

ČESKOSLOVAŠKA

s Pogajanja med vlado in zastopniki SLS (Slovaške ljudske stranke) so se začeli v Prazi. Slovačke zastopajo predsednik SLS Hlinka, podpredsednik dr. Tiso in glavni tajnik dr. Sokol. Glavna težkoča je glede zahtev SLS, da se ustanovi slovaško ministrstvo ali pa v vseh ministrstvih slovaški oddelki in da ima deželni zbor Slovaške tudi zakonodajne

vedno lesno, kadar je moral v hlev k živini, kajti pred leti se je nad to globoko odtrgela skala in se zamrzla tik mlino v tla, česar hlapec ni mogel pozabiti svoj živ dan.

Tudi drugi so vedeli o tej skali, a dogodek so si hitro črtali iz spomina, le ternačeva siva glava si je vse predobro zapomnila. Čim starejši je bil možakar, tem živjeje se je spominjal tistega strahotnega pohresa. Kestjeje se mu je še pridružila domačina, saj je prišel trditi, da je dobro višel na porušeni skali belo sojenico, ki se je brizkala jeklo, kar znači nesrečo, ki pride še enkrat nad mlino.

Razen ternača je bilo v mlino troje hlapecov, dve dekle, oltar, dva žagarja in dva mlinarska pomočnika. Običajno so imeli vedno še kolega pristlednika, ki se je kakor mimogrede ustvil v Pečeh ter pomagal kak dan pri delu in jelu, ki ga je bilo vedno dovolj.

S ceste se je prišlo na podolgovato dvorščico, od koder so bile nad rakami spelane lesene stopnice, ki so vodile na široko iz vode štrlečo skalo, ki se je že pred stoletji odtrgala od čeri in obležala v vodi. Ta skala je bila lepo ravna in ploščata in gospodinja je imela na nji svoj zelenjavni vrtniček. Pri vходу je rasla na kraju vrta rodovitna jablana. Jabolka so morali posli vedno loviti po rakah ker so otreščena popadala v vodo. Pod skalnim robom je bila v vdolbini do'ga polica, kjer so vesne dekle sušile jablanične krljice.

V senci jablane je stal na kamnitem podstavku težek mlinski kamen, ki ga je imela pečovska služninja za mizo in je ob njem posedala lepe nedeljske večere.

Tudi o tem kamnu je krožila pripovedka, da prvi gospodar še ni poznal mlinskih koles. Da je prišel k njemu posavski divji mož, ki je bival v okoliških krljih. Mlinski kamen je prinesel pod pazho kakor hlebec kruha in ga ponudil mlinarju.

Mlinar se je smejal. Ko mu pa je divjak razložil, kako in kaj je treba kamen rabiti, je bil mlinar lakot ves navdušen zanj. Divji mož je zahleval za

mlinski kamen toliko moke, kolikor bi jo mogel nesti. Mlinar je pristal.

Divjak je zabil kup vreč, jih sešil v večkonjsko vrečo ter zmelal vanjo vso moko, kolikor jo je sploh bilo.

»Dovolj jo boš imel, a za mene je ne bo nič ostalo! Na ti jo Bož blagoslovi, če je teka njegova volja je vzdihnil mlinar.

Divjak se je tedaj zarežal in mu pustil kar vso moko: »Tvoja sreča, da se nisi razsrdil, sicer bi ti bila slaba predla!»

3

Pečovski gospodar Janez Rohne je bil velik, širokopleč mož, skoraj štirinoletega mišnega in resnega obraza, kakor izklesanega. Imel je 1-redno majhno okroglo glavo, na kateri se je skušalo vse prilagoditi kolikor moči udobno. Obraz je imel pretilen, krepak orlovski nos, oči premejnne, toda žive, črne, obrvi srčee in široke brez nesrečnega nad nosnim korenem. Lasje so mu pogostoma oblobo na čelo, kar ga je delalo nekam živalskega, a kdor je občeval z njim je lakot začutil nemo spoštovanje pred njegovo mirnostjo in krepko voljo, ki sta se izražali v vsaki njegovi besedi, ki jo je izrekel zadržano, zadržano svoj glas, ki je zabobnel, če se je mož razsrdil, kar pa je bilo redko ker je znal gospodovati sam nad seboj in je najprej sebi zameril če se je vznemiril, potem šele tistemu, ki je povzročil njegov srd. Sicer pa ni mnogo govoril temveč roje bolj delal. Dokler se mu ni narodil sin, je bil lakot dobre volje, čeprav se ni smejal ne krohotal. Kesneje, ko je spoznal, da sin Aleš ni bil razvil kakor drugi otroci, je postal popolnoma mrk. Sicer pa ni nikoli preveč silnil ne trpinčil svojih noslov.

V mlino, na žagi in oltari je vse šlo kakor po maslu, gospodarjeva mirna beseda je več zalegala kakor zmerjanje in prečenje, njegov ostr pogled je bolj zvišnil kakor pekoči bič.

V hiši ni bilo preprirov, kdor ni služal in se ni znal zaživeti v svoje delo, je moral proč, pa če

ga je mlinar še tako težko pogrešal. Rohne je imel za vsakega delavca namesnika, že kar pri rokah in to je bil on sam, kajti za vsako delo je znal priti, povsod je znal zagrabiti in opravil je sam vsako delo dolge, da je dobil primernege nos.

Ženo mu je skrbno gospodinjila, a kadar je kolikoj mogla, je priskočila in pomagala ter nadzirala delo.

Kdor je gospodarja bistro opazoval, je včasih izšel v njegovem delu nekaj blisneta, kar se dalo misliti na nekaj prikritega, kar je nosil než v sebi in ni maral, da bi kdo vedel. Tudi je včasih nenadoma delo prekinil in ga potem hitro nadaljeval ves zadržan, da se je pokazal zmišljeni, a zelo red in delal ponoči v mlino čisto sam. Hodeč med vrelimi je pri brlavi prečel marsikako noč ter lenal šele na jutro počival. Ko je bil lakot osamljen, je večkrat zelo živo mislil in prišel je govoriti kar sam s seboj, da se je včasih našel pri glasni besedi in se je zastamoval.

Žena Anala ga je ljubila. Dobro ga je poznala, a še bolj njegova mati, pečovska babica, ki ga je opazovala že od rojstva, in vedno pri tretetali v večnem strahu, da bi se mu kaj usode za nihov rod. Ko je opazila, da se osamljevala, da dobiva losne nazore, je bila kar ljubosumna na njegov duševni razvoj, ki ga je posle skušala tudi v sebi preživljati, obvladati svoje skrbi in jih skušala omiliti ter tudi drugače nositi njegove težave in bolesti, ki dosežejo vsakega kdaj v tem bežnem življenju.

Njegova žena je vedela, da mnogo trpi, ker ga boli sinova duševna zaostalost in da si želi drugega otroka. Aleša mu je rodila v drugem letu zakona, ko sta bila oha še zelo mlada in je ona komaj prekorajčila dvaindvajseto leto. Zato je še bolj brskala v sebi in iskala vroka, zakaj je prav ona tako kaznovana, da nima prave sreče pri otroku.

pravice. Misli se, da bo mogoče doseči kompromis med avtonomističnim slovaškim in centralističnim vladnim stališčem.

DROBNE NOVICE

3000 političnih kaznjencev je v Bolgariji. 30.040 m je polotel v zračne višave v Moskvi balon brez posadke.

400 letnice proslave ustanovitve ameriškega mesta Buenos Airesa se je udeležilo nad 100 tisoč ljudi.

1000 km dolg kanal grade Japonci na Malajskem polotoku.

41 stopinj pod ničlo je kazal te dni termometer v severnovzhodni Ameriki.

Katoliškega misijonarja Bernsa so odvedli mandžurski razbojniki.

Grška vlada je dala novemu kralju oblast, da sam nastavlja in odstavlja vse častnike.

Za okrepitev svojega bojnega letalstva hočejo žrtvovati Združene države Sev. Amerike 70 milijonov dolarjev.

Dva športna aeroplana sta trčila nad nemškim Monakom. Pilota sta se s padalom rešila.

Podaljšanje obveznega obiskovanja šole od 14. na 15. leto starosti, sklene angleški parlament.

Na pol milijona mož hoče povečati svojo stalno vojsko Anglija.

Do mejnega spopada je zopet prišlo na sovjetsko-mandžurski meji.

20.000 delavcev in nameštencev štrajka v njujerskih modnih trgovinah v Ameriki.

Zid Frankfurter je ustrelil voditelja švicarskih narodnih socialistov.

40 milijonov plinskih mask je naročila angleška vlada.

PODOMOVINI

Vinski sejem v Novem mestu

Bolj kot morda kje drugje občuti naš dolenski kmet-vinogradnik vinski krizo. To pospešuje več let zaporedno slaba vinska letina in neugodno vreme ob času zorenja. Poleg tega poplavlja naše kraje tuja vina, čemur je krivo predvsem premalo poznanje domačih vin, ki dostikrat znotraj prekašajo vsa druga vina. Kljub lanskemu mrazu so le ostale posamezne lege, v katerih mraz ni napravil veliko škodo. Tudi drugod se je pridelek popravil, nekaj vinogradnikov pa je bilo tako srečnih, da so dosegli še kaj dober pridelek tudi po količini, kakovostno pa nadkrijuje lanski pridelek vse letine več let nazaj.

Kakor čujemo, bo novomeška podružnica vinarskega društva priredila 10. marca v salonu hotela »Windischer« v Kandji vinski sejem, združen z vinsko razstavo. Pri tej priliki se bo vinogradnikom nudila priložnost pokazati javnosti svoje vinske prideleke, nasprotno pa se bo tudi vinskim kupcem nudila prilika nabave vina po poljubni izbiri. Vsak se bo pa lahko prepričal, da naša dolenska vina ne zaostajajo za drugimi in da jih v nekem pogledu celo nadkrijujejo.

Tega seima in razstave se lahko udeležijo, v kolikor nam je to znano, vsi vinogradniki novomeškega okraja. Vsak interesent naj se prijavi pri slojni občini ali kmetijski šoli na Grmu ali pri kmetijskem referatu v Novem mestu. Prijave same za to razstavo pa je vložiti pri enem zgoraj označenih uradov najpozneje do 20. februarja. Z ozirom na važnost te prireditve se vinogradnike pozivlja, da se na tej prireditvi odzovejo v čim večjem številu.

Neveste orodajajo

(Moravski kot.)

Splošno se opaža, da v predpustnem času le bolj malo mladih ljudi stopa v zakonski jarem. Kriza torej tudi na tem polju. Z vso resnostjo pa moramo grajati grdo, izsiljeno razvado, da lantje »prodajajo« neveste ženinu za precej visoko ceno. Čudim se, da lantje, ki se prištevajo k »naprednim« društvom, grdo zlorabljajo poroke in na ta, na

videz lep način izvabljajo od ženina težke otroke, ki jih potem zapijo. Ženin seveda ne more biti unazan in odšteje krvavo prisluženi denar. Če si ženin sami ne upajo upreti takim izsiljenem, naj jim prisloži na pomoč oblast. Take grde razvade morajo enkrat za vselej prenehati. — Se lepše pa se sliši ta žalostna dogodka, ako zaupamo javnosti, da je bil nekje vodja te izsiljevalne bratovščine učitelj. Raziskovati, ali je bil učitelj povabljen ali je sam krenil na to čudno pot, ni namen pisca teh vrstic. Gotovo je le, da to ni prava pot! Kako je že nekoč zapisal Stritar:

Ko si za narod pel in pil,
opravi svoje si dolžnosti.
Kako bi narod srečen bil,
ko to mu bilo bi zadosti!

Pa če ste že izvabili denar od ženina, zakaj ga niste poklonili ubogim brezposelnim brez hrane in obleke, ki jih je tudi pri nas zadosti? Postavili ste se seveda na sebično stališče, da so vaša grla bolj potrebna vina kakor brezposelni hrane in obleke. Nikar ne mislite spet, kako boječ je anonimni pisec, da si ne upa z imenom na dan, marveč dobro in trezno premislite, ali je taka grda razvada v teh silno težkih gospodarskih stiskah res na mestu. Ovrzite eno samo gornjo trditve, pa bo anonimni pisec rad preklinal svoje trditve. Dokler pa teh trditve ne ovržete, razmisljajte o tem, kako boste krenili s te opolske poti in delali za narod z zgle-dom pravega nesebičnega življenja.

Občinski delovodje so se oglasili

Na naš članek: Okrajnim načelstvom v vednost, ki smo ga zadnjič priobčili, smo dobili od nekaterih občinskih uradov in občinskih nameščen- cev dopise, ki pojasnjujejo, kako je s pobiranjem pristojbine 1 Din pri prijavljanju biciklov, iz teh dopisov se jasno vidi, da vlada pri pobiranju pristojbine neenotnosti, ki je vzrok nepotrebnim razburjenjem. Naj navedemo par primerov:

Neki občinski urad na Notranjskem nam sporoča, da so prejeli od glavarstva 100 prijav in da so morali zanje plačati 100 dinarjev. Zato je

T. Jeske-Choiński:

Ugašajoče sonce

(Prevedel Vinko Lovšin.)

(Nadaljevanje.)

»Preddivor in sprejemna soba je tako prenapolnjena, da tri četrtine navzočih ne bo videlo danes obličja svetlega moža,« je odgovoril pomirjevalno zviti Egipčan.

»Jaz ne vprašam za druge!«
Za mojo gospodarico sem izprosil avdi-jence.

»Najraje bi kila takoj notri, da se ne izpostavljam zijačom.«

Tudi na to sem mislil; mi gremo takoj na dvorišče, kjer je postavil Glikonu sveti kači oltar. Aleksander že ve, katero vprašanje naj izroči božanstvu. Je pa danes zelo slabo razpoložena in dokaz tega je nenadni vihar. Najdragocenejše kadilo, posiplje danes kači na oltar.

Tulija se je zgrozila. Pred uro prestana groza ji je zopet preletela po vseh udih. Dol- žila je kot vzrok svojega doživljanja Glikono- vo slabo voljo.

»Ne se ne boj, gospa!« je rekel zvezdo- slovec, ki je Tulijino razpoloženje opazil s svojim vedno paznim očesom. »Aleksander mi je zagotovil, da se zvija božanski nestvor že v ugodnejših zavojih.«

Osrčena je vstopila Tulija v hišo. Glad- iatorja sta ostala zunaj. V gneči preddivora in sprejemnice je opazila več zaviti in za- krtih oseb, ki niso marale, kot ne ona, da jih množica spozna. Ozek hodnik je vezal sprednji del z zadnjim delom hiše. Tu, za sprejemno sobo je potegnila nevidna roka težko zaveso in Tulijin pogled je padel na obširno dvorišče. Rožnat duh ga je napol-

njeval in svetlikal se je iz njega bel marmor in opojni prijetni duhovi so ji prihajali na- proti tako močno, da si je morala s plašnim zatiskati nos in usta.

Sele čez nekaj časa, se je privadila Tu- lija na težak zrak in nemirno rdečo luč, v katero so bili zaviti stebri, svetlice in po- hištvo kot v kako meglo. Pred zaveso v ozadju je stal oltar, na katerem je gorel slaboten ogenj; tenak stebel kadila se je dvigal in od časa do časa so odletavale og- njene iskre.

Tulija je hotela iti do srede prostora, a jo je zadržal njen zvezdoslovec, ki ji je zašepetal, da bog Glikon ne trpi bližine na- važnih smrtnikov in ji pokazal na sofo, ki je stala nedaleč od vhoda. On sam se je naslonil na podboje duri, prekrizal roke na prsih in gledal po prostoru z zaničljivim po- gledom čarovnika, ki se naslaja na prevarah drugega varača.

Nestrapno je čakala Tulija vedeževalca, a ta se ni hotel prikazati. Glavo je uprla na naslonjalo in prisluskovala enakomernemu sušenju tujih rastlin v bližini vodometu.

Tedaj je zadonel za zagrinalom igraju- je flaute, katero so spremljale citre a sanjavo in sladko melodijo. Samo zaradi notranjega razburjenja je premagala Tulija zaspanost. Naenkrat se je pomešalo med sladko godbo grmenje, ki se je vedno bližalo... sedaj močan udarec in na oltarju je zaplapolal močan krvavordeč plamen, ki je takoj zopet ugasnil. Tulija se je zdrznila; zvezdoslovec se je smejal.

Tedaj se je razdelila zavesa na dvoje z močnim sunkom in ko se je zopet jednako hitro zagrnila, se je dvignila v ozadju bela postava visokornatega stareca. Njegova pre- dolga brada je bila podobna lanu. Čez nje- gove rame je padal dolg škrlaten plasek; okrog vratu se je vila kača, katere prednji

del je izginjal pod desno ramo, za hrbtom ga ni bilo, na levi rami pa je gledala s člo- veškim obrazom.

Aleksander iz Abonutejha je uprl svoj pogled proti nebu, iztegnil desnico in nato se levico in se od časa do časa pripogibal. Molil je. Tulija je vstala in ga opazovala skozi rožnat meglo z ravno tolikim spošto- vanjem, kakor pozornostjo. Zdelo se ji je, kot bi bilo njegovo klasično lepo, rožno na- dahnjeno obličje obdano z gorečim sijajem. Po tihi molitvi se je tako sveže in mlade- niško oglasil, kot ne bi bil star šestdeset, marveč komaj dvajset let.

»Moj bog in ded je uslišal tvojo molitev, ker je vedno naklonjen onim, ki se mu za- upno bližajo. Zahvali se njegovi dobroti!«

Tulija se je globoko priklonila.
Tedaj je kača odprla svoja usta in ne- zvočen, temen glas, kot bi prihajal iz zemlje, je izgovarjal besede: »Pogumne ženske stvar je, odstraniti ovire, ki se ji nastavlja na pot k srečnemu cilju. Samo pogumnim so duhovi naklonjeni. Vrni se domov, opazuj svojo okolico in se ne strani nobenega dr- nega dejanja, ako ga zahteva tvoja lastna sreča.«

Zopet je sledil močen grom, zaplapolal ogenj in predno je ugasnil, je vedež izginil. Nastopil je slovesen molk kot prej.

Zvezdoslovec je dal Tuliji znamenje in pokazal z roke mizico, ki je stala nekaj ko- rakov proč od oltarja. Tu je položila Tulija denarnico s tisoč sesterci.

Na pol omamljena je zapustila dvori- šče. Zvezdoslovec je bil spremljal do pred- divora, kjer si je izprosil dovoljenje, da se s- sne še enkrat vrniti nazaj, da bi, kot je rekel, dobil od Aleksandra podrobnejše po- jasnilo o tem, ali naj se pri odstranitvi ovir Tulija sama trudi, ali izroči drugim. Tulija se je na tihem židila bistroumnosti svojega

občina od vsakega biciklista izterjala en dinar. Za pošto, pol itd. ni računala ničesar.

Neki občinski delovodja iz novomeškega okraja nam na sporoča, da povsod ni tako, kot je naš zadnji dopis omenjal, če pa je kje, se je to zgodilo po »višjem nalogu.« Kaj la višji nalog pomeni, nam dopisnik ni povedal. Pač pa iz njegovega dopisa jasno izhaja, da si takih pristojbin ne izmišljajo občinski delovodje ampak njihovi predstojniki in zato je razumljivo, da pristojbin ne spravijo v žep delovodje.

Iz litliskega okraja nam pa pišejo da tam gori imenovane fiskovine stanejo 50 par (na Nošnjanskem pa en dinar!), poštnina podraži vsako fiskovino za 25 par (1), 25 par je pa stroškov s pozivom, pisanjem, iskanjem kolesa, pošiljanjem prijave itd. Občinski delovodja nima od tega niti pare dobička.

Zaradi popolnosti smo se obrnili še na ljubljansko policijo, ki ima v evidenci okrog 13.000 koles. Na ljubljansko policijo pa, čuje in sirmidel dajejo te fiskovine zastoni. Kje so jih »nakradli«, da jih lahko delijo zastoni, nam ni znano.

Iz povedanega sledi, da je bil naš dopis v bistvu potreben in utemeljen. Občinski delovodje nai se pa ne potolažijo. Sai vemo, da si oni te pristojbine niso izmislili. Pri občevanju s strankami pa naj bodo lepo umerjeni, da se ne bo na zunaj videlo, da so oni isti, ki imajo na občinah vso oblast in zato tudi vso odgovornost.

Strokovna zveza poljedelskega delavstva

Oblast je potrdila sedaj pravila. Strokovne zveze poljedelskega delavstva s sedežem v Ljubljani, katero organizacijo naše delavstvo, zaposleno pri poljskih delih že tako dolgo želimo pričakujemo, ker vidi v njej bodočo zaščitnico svojih pravic. Pripravljalni odbor bo kmalu sklical ustanovni občni zbor, ki bo izvolil odbor in ostale funkcionarje. Zato vabimo vse zavedne tovariše od blizu in daleč, da se prijavijo po dopisnic pripravljalnemu odboru kot člani, poštvalnice pa tudi kot zaupniki za svoj kraj, v kolikor se to že ni zgodilo. Da ne bo povpraševani, poudarjamo: Član strokovne zveze more poslati vsak ročni delavec in delavka, ki je zaposlen pri kmetijski proizvodnji, to je pri poljedelstvu, živinoreji, peruninarstvu, sadjarstvu, vinogradništvu, zel-

jenadarstvu, cvetličarstvu, čebelarstvu, svilarci, lovni in ribištvu.

Potrebe in duh časa kličejo po organizaciji. Zato ose je vsi oklenite. Hitite s prijavi, da čimprej postavimo temelje svoji stavbi.

Pripravljalni odbor za ustanovitev Strokovne zveze poljedelskega delavstva: Ljubljana, Trševa cesta (poslopje Gospodarske zveze, I. nadstropje).

Pomagajte najrevnejšim krajem!

Prejšnji teden sem šel po vaseh gori od Žužemberka ob zeleni, tudi pozimi tako prijazno lepi Krki. Lansko jesen je po teh vaseh razsajala griza, smrt je je spremljala in zbiral žrtve celo med možakarji najlepših let. Žalostno je bilo takrat, saj se pogreh ni smel biti tak, kakršnega pripravi naš veren Dolenec svojim dragim. — Sedaj pa gospodarita po teh krajih lakota in skrajno pomanjkanje. Lanska toča, ki je uničila skoraj vse, griza in kriza so dali njima vso domovinsko pravico. Pa še sankcije pridno pomagajo zlasti pri mnogih onih, ki so v gozdu ali na žagah našli dosedaj še kakšen dinar skromnega zaslužka.

»Ali veste, kako se shaja tudi brez soli?« me je vprašal ob tej priliki oče s šestimi otroci, ki ne pozna okroglega. »Jutri jemo mleko, opoldne pečen krompir, ki je dober tudi brez soli, in zvečer ravno tako!« — Gospodinj res ni treba ugihati jedilnih receptov, za lačne želodčke pa je vendarle nerodno! — Koruze je treba, koruze!

Pa je ne marajo zastoni, ti ljudje prosijo in želijo zaslužka v denarju ali pa v koruzi. Med Smihelom in vasio Klečec kopljejo možakarji že vso zimo za ono koruzo, ki so je dobili pred Božičem kot podboro pasivnim krajem. Za 15 kč koruze kopije oče ves dan, da natisi one, ki so doma in prosijo kruha. S tem bo zgrajena lepa cesta, ki bo, če Bog da, enkrat vezala po desnem bregu pisane vasiče vzdolž zelene Krke. Treba pa bo za to dovršitev še veliko koruze in tudi denarja. Upamo, da se bo ob dobri volji merodajnih činiteljev tudi oboje dobilo!

Prejšnji teden so prišli v žužemberško dolino gg. od KDE. Ogledovali so in merili potrebno za izdelavo načrta za električni daljnovod iz Zagradca proti Žužemberku. Že v januarju je obiskala v ta namen deputacija iz Žužemberka g. bana in g. ravnatelja KDE a prošnja, da bi se ta načrt kmalu izdelal in, kar je pri tem glavno, tudi uresničil. Skromna želja in nujna potreba po gospodarskem

Iz raznih krajev

Poljsnik. Dne 1. februarja smo na Veliki Gobi vzeli slovo od rajnega dolgoletnega župana naše občine g. Antona Zavrla, ki je zapustil solzno dolino v 78. letu življenja. Kako je bil rajni znana osebnost, se je videlo ob njegovi smrti. Iz treh lara so ga ljudje hodili kropiti in ogromna množica ga je spremljala na pokopališče. Združena pevska zbor Poljsnik-Dole sta mu zapela žalostinke, župnijska godba iz Dol pa mu je zaigrala ob grobu v slovo. Pokojni je bil mož poštenjak, globoko veren, do brega arca, ki se je žrtvovalo za blagor svojega bližnjega. Pokojnik je bil zlasti zgled pravega ljudskega župana. Pri njem se je bilo treba učiti, kako moramo gospodariti z ljudskim denarjem. Znal je s čim lažjimi bremeni za ljudstvo napraviti velike reči. Ljudstvu je bil vedno zvest tovariš in svetovalec. Bog nam daj še mnogo takih mož! — Pri nas se nekateri pripravljajo na ustanovitev prosvetnega društva. Tako je prav! Le korajžno napreji!

Preddvor nad Kranjem. Katastrofalna vremenska nesreča je zadela tudi naše podgorje. Silen vihar je opustošil naše gozdove hujše, kakor so bili na goliški in tirolski fronti. Pretresljiv je pogled na to grozno razdejano. Samo v naši župniji je škoda več milijonov. Večini posestnikom na ravnen je vihar dobesedno pomandal vse gozdove. Očetje gospodarji so jokali kot majhni otroci. Nekateri niti pogledat ne upajo v gozd, tako silno so potrti. Kmet je že tako revež na svoji zemlji, sedaj pa je gospodarsko berač. Podrto je tudi po vrhovih tisoče sadnega drevja, nešteto kozolcev uničenih. Vse strehe na poslopjih so več ali manj odkrite.

Stranje. V enem tednu so imeli dva mrliča v Zgornjih Stranah pri Mešetju. Na svečnico jutraj je umrl večletni »Domoljubov« naročnik, gospodar Arnež France, štiri dni pozneje je odšla za nim njegova najstarejša hči Angela, oba po dolgoletni in mukopolni bolezni. Naj zato pri Bogu najdeta

in tujsko prometnem podvigu doline zahtevata, da bi električna sila iz zagratke centrale in iz reke Krke svetila tudi onim, ki ob njej prebivajo. Številne, pridne in delavne roke že čakajo, da bi kopale jame in postavljale drogeve. — Prepričani smo, da bo to uvidel in upošteval tudi banovinski svet, ki bo zasedal v prihodnjih dneh.

zvezdaznanca in je rada privolila, ker ni slutila, da samo zato hiti, da dobi od Aleksandra plačilo, da je Tulijo pripeljal.

Takoj nato se je pojavila pred njo zavita moška postava, ki se ji je zdel znana. »Mark!« je rekla polglasno. »Ti k ve-dežu?»

»Ženska služba!« je odgovoril veseli pretor. Livija hoče vedeti, kako bi si uredila skupno življenje. Odgovor Glikona ji moram od Aleksandrove roke prinesiti napisan.

»Ah, sedaj mi je padlo v glavo: ali ne bo poročna slovesnost že pojutrašnjem?»

»Seveda, a zdi se mi, da si pozabila, da mora tvoja navzočnost povzdigniti slovesnost. Ali prideš gotovo?»

»Zaradi tebe seveda moram.

»Radi sebe moram seveda tudi jaz.«

»Kaj? Tako zgodaj že obžaluješ tvojo zvezo, še predno si jo popolnoma sklenila.«

»Umazani Egipčan sedi na svojem denarju kot bi šlo za njegovo življenje... Ali te smem jutri obiskati?»

»Rada te počakam po predstavi v Flavijevem amfiteatru. Sedaj ti pa želim lepo pre-rokovanje.«

»Seveda v mojem, ne v Livijinem smislu, se je smejal veseli pretor.

Med potjo je premišljevala Tulija odgovor Glikona, ki je godil njenemu ponosu. Tudi ona je bila prepričana, da pomagajo duhovi samo pogumnim. In kako naj bi se tudi hči bojevitega rodu plašila drznega čina! Aleksandrov demon govori kot Rimljan starega kova: po truplih k zmagi!

Tako se je v ta predmet zamislila, da se je po vrnitvi domov takoj zopet odpravila v pisarno svojega pokojnega moža, odprla marmornato soho in vzela iz nje stekleničico a strupom. Tedaj je zopet zaslišala v tuljenju vetra žalostno pesem in zopet se je zgrozila. Odkod ta tožoba? V amfiteatru je slišala

na stotine zadnjih vzdihov in vzklikov. Smrtno hropenje in trepet umirajočih ljudi ni bilo tuje njenim ušesom in očem, nasploh se je na tem kot nad igranjem glumcev in nad spretnostjo voznikov. Sedaj pa se je čutila potirna in slabotno že ob tuljenju vetra.

Lahkoverna Rimljanka se je zopet naslonila na bronasti stebel, prsiškovala vetru. Spomnila se je ljudske vere, da ne živi več dolgo, kdor slika ponoči v vetru človeško zdihovalje in stokanje. Novo tuljenje vetra ji je omajalo še ostali del njenega sklepa. Postavila je stekleničico na svoje mesto, zaprla »skrivališče in odšla iz pisarne ter poiskala spalnico.

»Ne danes... jutri ali pojutrašnjem,« je govorila med potjo. »Počakala bom tudi raje točnejšega pojasnila proročnika.«

Da je prišla Tulija do svoje spalnice, je morala mimo Mucije. Slišala je svojo nečakinjo glasno govoriti. Zato je obstala in samo z enim prstom malo odmaknila vratno zaveso, da je mogla malo notri pogledati: Mucija se je ravno spravljala k počitku in mlada egipčanska sužnja Mimut ji je razpletala lase.

»Praviš ti Mimut,« je vprašala Mucija, »da bogovi kristjanov ljubijo vse ljudi, da dobre poplačajo, hudobne pa kaznujejo? Do vseh so pravični, a tudi usmiljeni?«

»Da do vseh, gospodarica,« je odgovorila sužnja. Pred našim Bogom ni nobene razlike med revnim ali bogatim, med gospodarjem ali sužnjem, med svobodnim in nesvobodnim. Naš Bog je ustvaril vse enake in se posebno zavzema za nesrečne in pomoči potrebone.«

»Zopet pa potem uživajo največ hudobni sadove zemlje in dela sužnjev. Zakaj podleži vladajo nad plemenitimi, varalce nad lahko-vernimi? Denar se nahaja večinoma v nepo-štenih rokah, časti in dostojanstva krase bolj ničvredne kot zaslužne moze! Zakaj se vrši

vse narobe, ako je vstal novi in boljši Bog, ki je vse to naredil?«

Tulija je pazljivo poslušala... Nova misel ji je šnila v glavo, ki jo je prebudila iz omotice.

»Kraljestvo našega Boga ni od tega sveta, gospodarica,« je odgovorila Mimut. »Ne tu na zemlji, ampak na drugem svetu, v novem življenju po smrti, se pokaže naš Bog dobrim in slabim v polni pravičnosti.«

»Na drugem svetu!« je vprašala Mucija začudeno. »Kaj li mar verujete, da človek po smrti še živi?«

»Da, mi verujemo, gospodarica.«

»Ali poznate drugi svet? Kje je?«

»Teža ti ne morem povedati, gospodarica: naši duhovniki ti vedo. Morda bi jih ti razumela. Vsakogar radi poučijo. Jaz čutim v svojem srcu, da govore resnico.«

»Ali so tako dostopni vaši duhovniki?«

»Oni so služabniki našega Boga in on sam jim je narpčil, da naj poučujejo. Kakor naš Bog ljubi vse ljudi, tako tudi duhovniki ne smejo nikogar odvrtniti.«

Mucija je zamišljena utihnila.

»Prinesi mi vode,« je rekla čez nekaj časa.

Hitro je stopila Tulija proč od zaves in tiho odšla svojo pot.

V svoji spalnici se je premislila. Ni mislila prav nič na nauke. Počela se je a tem, kar je ravno kar ališala in delala svoje sklepe. O samo da bi se hotela oprijeti Mucija orijentalnega prazmonerja, tedaj bi bil strup Lokuste brezpomemben! Mucijo, kristjano bo odstranil krvnikov moč!

»Jutri bom že šo kaj ališala, ako pušti spalnico tako brezakrbo odprto.«

večni odpočitek! — Na svečnico popoldne so pri nas gostovali igralci Prosv. društva iz mekinjske župnije in nam v »Trojkih« pokazali svoje zmognosti. Smeja se bilo na ceste. Prav za predpust. — Potres smo tudi pri nas močno občutili. Zlasi listi, ki so bili v cerkvi, ravno med pogrebom. Sicer pa ni bilo nič hudega.

Velesovo. V torek, 4. febr., par minut čez deveto uro popoldne, smo čutili pri nas precej močan potres, ki pa razen strahu ni napravil posebne škode. Največ se pozna podružni cerkvi na Trati, drugod so le malenkostne razpoke. Potres smo dobro čutili tudi 7. febr. ob 11 popoldne in 8. febr. ob 4 jutraj. — Huiši od potresa pa je bil močan vihar, da nihče takega ne pomni. Začel je nekako s potresom in trajal cele 3 dni. Višek je bil v noči od 4. na 5. februarja. Opeka je popadala s streh, slamnate strehe so pokazale rebra, mnogo sadnega drevja je podrlo, v gozdovih debela polomila in podrlo, da je pogled žalosten. Lepo farno pokopališče je videti kakor po veliki bitki. Opeke leži polno, spomeniki podrli in polomljeni, oklepi razbiti. Škoda je velika. Zlasi danes ko les ne gre v denar, je kmalu hudo. Za to bi želeli, da bi vsaj pretirane šikane glede umikanja drevja sedaj prenehale.

Prežganje pri Lili. Društvo »Rdeči križ« priredi v nedeljo, 23. 1. m. ob pol treh popoldne (po nauku) v »Ljudskem domu« na Prežganjem veseloigro »Dagobda«. Prepeval bo tudi domači pevski zbor. Vsi iskreno vabljeni. — Na občini smo imeli revizijo. Dokler ne pride rešitev od banske uprave, je nien uspeh seveda taji. Vsi pa že tihk vemo, kako je gospodarila bivša občinska uprava.

Trebežovo. Jugoslovanska Radikalna Zajednica sporoča, da se vrši shod na Prežganjem ob 11 do splošne neprekidnosti. Tisti, ki trosijo okrog laži, češ, da se shod ne bo vršil, bodo najbolj osramočeni, ko bodo kljub temu mase mož in fantov posilele shod na Prežganjem. Kakor je bilo že javljeno, govorila med drugimi tajnik IRZ za dravsko banovino g. Tomazin in ministar n. r. g. dr. Kulovec Fr. Ta dan vse okoliške župnije na Prežganje na shod. Na svidenje!

Raka pri Krikem. V minulem tednu je po kratki boleznii nenadoma podlegel Martin Junkar iz Vidma. Pokojni je bil ključar župne cerkve in odbornik hranilnice. Številni pogrebi so bili dokaz spoštovanja, ki ga je prerano umrlj užival. — Na Po-

vršju pa je umrl 85-letni Franc Hrušvar. Večno luči! — Kol že desletja ni bilo videti, letos mnogi obnavljajo vinograde. Naj bi zopet prišli tudi časi, ko bi se vinske kaplje dala primerno vnovčiti. — Za pustno nedeljo po večernicah obela igralna družina prosv. društva preskrbeli za zabavo in smeh. Poidemo pogledati!

Crnomelj. Vzoren mož je naš svolast g. Jožef Grahek iz Lokve, ki obhaja 80-letnico svojega življenja. Kol zgleden oče je oskrbel lepo vse svoje otroke in je doživel 31 vnukov. Je delaven član Kat. akcije, član apostolstva mož, poživljen naravnost in bralec katolič. listov. — Vsa okolica ga ljubi in spoštuje kot pošteniaka. Bil je veliko let občinski svetovalec in odbornik. Tudi v politiki vedno zvest krščanskim in slovenskim načelom, ter bil daleč okoli znan in izkušen svetovalec. O, da bi bili vsi taki, koliko zla bi bilo manj na svetu. Vsi, ki ga poznamo, mu želimo, naj ga Bog obrani zdravega in čilega še mnogo let.

Ljutomer. Vinarska podružnica v Ljutomeru priredi tudi letos, dne 3. marca, kakor že več let, vinski sejem in razstavo v gostilni g. Zavratnika v Ljutomeru. Ta dan je v Ljutomeru tudi kramarski in živinski sejem ter se nudi obiskovalcem tega sejma ugodna prilika, da obiščejo tudi vinski sejem. Vabimo pa tudi vse druge prijatelje dobre vinske kapljice od blizu in daleč, da pridejo na poskusno prvovrstnih vin iz ljutomerskega, gornjeradovskega in štirgoveškega vinskega okoliša. Otvoritev bo ob 9 popoldne zaključil se ob 20 zvečer.

Mekinja. Prosvetno društvo uprizaro v nedeljo, 16. febr. ob pol štirih popoldne veseloigro »Danes bomo liči«, da bo za predpust malo razvedrila. — Pri fantovskih večerih, ki se vrše ob ponedeljkih, so obenem tudi kratke pevske vaje za narodne pesmi. Vabljeni vsi pošteni fantje! — Potres dne 4. feb. se je pri nas čutil močno, vendar ni napravil nobene škode. Trajal je tri sek.

Iz naših društev

Virmaše. — Sv. Duh pri škofji Loki. V nedeljo, dne 9. 1. m. so naši fantje in dekleta prvič nastopili na odru. Vprizarili so znano narodno igro »Izpod Golice«. Kot novinci so se kar dobro odrezali in smo bili z njimi popolnoma zadovoljni. Igra se v nedeljo 16. februarja ob 3 popoldne ponovi.

Jesenice. Na Svečnico so v Krekovem domu gostovali igralci z Dovjega. Uprizarili so vojno dramo »Živ potopisan«. Svoje vloge so prav odlično rešili. Ta igra se naroča na naslov: Kušar Tone. Reteče. p. Škofja Loka.

Gor. Logatec. Kat. prosvetno društvo je uprizarilo preteklo nedeljo lepo dramo iz kmečkega življenja: »Za grunč«. Vsi igralci so dobro rešili svoje vloge. Ta lepa igra se naroča na naslov: G. Redenšek Ivan, Domžale.

Borovnica. Dne 16. febr. ob 3 popoldne ponovi Prosvetno društvo veseloigro »Detektiv Megla«. Avtor igre je naš rojak g. Jože Kranjc. Vljudno vabljeni posebno količani.

Smurje pri Ljubljani. Dne 16. februarja priredi dramska odsek našega prosv. društva ob 3 in ob 7 novo igro »Vinske gorice«, ki je pricena po »Domoljubov« povesti, ki je lani vzbujala splošno pozornost čitateljev.

DOBRO CTIVO

k »Zapnik iz cvetočega vinograda« je igra, ki jo je po istomenski povesti priredil Pavel Bobnar v Senčurju pri Kranju. Kakor je povest vzbujala splošno pozornost, tako bo tudi igra gotovo zadovolila igralce in gledalce pri naših društevih prirediteljih. Igra lahko naročite pri: Ivanu Mohor, Senčur pri Kranju 53, kjer se dobi tudi igra: »Ljubavi cvet je zamorjen«.

k Ljudske igre s peljem: »Črna žena«, »Črnski sel« in drama iz kmečkega življenja: »Za grunč«, se naročajo na naslov: Redenšek Ivan, Domžale.

k Žene in dekleta, ki na ženski list »Vigrede« se niste naročene, pišite dopisnico na upravo »Vigrede«, Ljubljana, Masarykova cesta 12 (belača Vzajemne zavarovalnice) ki vam bo januarsko številko takoj poslala.

Pri stoletnem falernu v vrču porastlim z mahom sta sedela na dvorišču Marka Mark in Fabij. Pretor je ukazal hišniku, da opusti vsako postrežbo in da ne pušči nikogar blizu. Na dan pred poroko se je moral s Fabijem pogovoriti o najvažnejših stvareh.

Po daljšem pogajanju je nevolino pripomnil: »Upal sem, da bo moj tast dostojnejši.«

Fabij pa, ki se je udobno položil na zofo, se je smejal napol zadovoljno, napol hudomušno in rekel: »Bodoči ded Kvintilijev mora skrbeti za primerne dohodke svojih vnukov.«

»Ako si ti njihov ded, sem jaz njihov oče in oče ima preje skrbeti, kot ded, kakor je na drugi strani že bližnji, kot vnuki,« je odvrnil Mark in hodil nestrpno gori in doli.

»Ti si bil sam najbližji in vendar...«

»In vendar sem napravil patricijsko premoženje, češ reči, je živahno izpolnil Mark. »To sem si sam že večkrat rekel, da bi mi ti lahko prisedel vsak očetec. Sploh pa ti svetujem, da ne staviš moje potrpežljivosti na pretrde poskušnje, ker...«

»Ker, kaj?« je vprašal Fabij mirno in nastavlil čašo z vinom k ustim.

»Ker bi se morda skesal, da se vežem s teboj.«

»Ne bo ti žal,« je odvrnil Fabij, tlesnil zadovoljno z jezikom in malomarno nadaljeval: »Morda več, kje bi se kupilo tako vino. Pripravil bi rad za moje in tvojo klet malo zaloga.«

Mark se ni dal speljati, ampak je odgovoril na prve Fabijeve besede.

»Ali mar misliš, da nimam nobenega drugega izhoda, kakor bogato ženitev? Senatorji so lahko vsak trenutek nastavljeni kje v provinci in pridejo do neizoprnega vira dohodkov.«

»Kaj bi pa začel v provinci brez dvora imperatorja Lucija, brez gladišča, brez cirka, brez gostij?« je vprašal Fabij z mirnostjo moža, ki se zaveda, da ga hoče samo strahiti.

»Lahko bi ostal tudi v Rimu in dobro izhajal, ako bi pretrgal zvezo z Livijo,« je pripomnil Mark resno.

Fabij je napol nesen in že bolj krotko odgovoril:

»Nič ne vem o kaki dedščini, ki bi ti pripomogla še dalje do tako lahkega življenja.«

»Publij Kvintilij Var... saj ga poznaš... mi je za vsak slučaj obljubil polovico svojega premoženja.«

Fabij je skočil pokone, kot bi ga kdo spodbodel.

»Kaj pa hoče ošabni tribun?« je zaklical.

»Kako te je to vrglo na noge, se je porogljivo smejal Mark. »Morda bova sedaj drugače govorila. Kaj Publij hoče? Od tebe prav nič, od mene pa zahteva, da naj ne skrunim imena našega roda s tvojim denarjem.«

»Skruniti!« ga je jezno pretrgal Fabij. »Tudi vaši predniki so obogateli v provinci-jah!«

»Prav gotovo, samo s to razliko, da so je mali naši predniki barbarom denar, pa ga sipali rimskemu ljudstvu v obliki iger, templjev, trgov, knjižnic, šol in javnih žitnic. Vi cariniki pa znate ropati samo za svoj žep, in uganjate potem odušstvo z rimskimi državljani. Naši predniki so plačali čast in oblast s svojimi uslugami, s svojo krvjo, da, s samomori, ako so cesarji tako zahtevali; vaši viteški pretani pa imajo samo vrednost kupljenih stvari.«

»Kakor bi bilo pri tebi kaj drugače?« je goled Fabij.

»Ker si me ti izzeval!«

Emolknila sta oba. Pretor je hodil ob stebrih gori in doli, čemerem in zamaščen. Fabij ga je skrivaj opazoval in si gladil brado. Tudi in zet nista gojila nobenih prijateljskih čustev drug do drugega. Brez domišljivosti onega in zapravljenosti drugega, bi se bila lahko ločila, ne da bi si želela še kdaj svidenja. Toda vsi bogatinci Rima so zavidali Fabija za njegovo zvezo s Kvintilijem in upniki Markovi so mu grozili, da bodo javno prodali njegovo hišo in vse dragocenosti.

Fabij ni hotel zopet prvi začeti. Ko pa je videl, da se Marku čelo vedno bolj gubanči, mu je bilo vroče in je sklenil kupčijo zaključiti.

»Ako hočeš svoj položaj dobro pretehtati, mi hoš dal prav, je rekel in se približal Marku. »Ako ne dam Livijine dote tebi v roke, imam samo tvojo bodočnost pred seboj.«

»Nepotrebna skrb!« je zamrmral Mark.

»Saj sam vendar veš, da ne znaš ceniti vrednosti denarja.«

»Skopest ni lastnost Kvintilijev.«

»Za upnike je Kvintilijec, ki ni zmožen plačati, ravno toliko vreden kot ravno oproščen suženj.«

Nevoljen se je Mark obrnil, premeril zaničljivo Fabija od nog do glave in rekel živo: »Enkrat sem ti že rekel: Tribun Publij mi ponuja polovico svojega premoženja, ako pustim Livijo. Zastonj me strahiš z mojimi upniki. Ali odstopiš polovico dote meni, ali pa odstopim.«

Zopet je nastal molk. Fabij je zopet gladil svojo brado in opazoval pretorjevo kretanje. Ali govori resno ali ga samo preizkuša, so izpraševale njegove zvite oči. Svaštvo s patricijem, čigar rodomnik sega v predzgodovinsko dobo Rima, je enako senatorskemu škrlatu.

P I S A N O P O L J E

V Studenem pri Postojni je gorelo

V petek 7. t. m. zvečer ob pol 9 nam je zapel rdeči petelin svojo strašno pesem. Na še nepojasnen način se je vnela Gasarjeva hiša sredi vasi. V hipu pa je bila vsa v plamenu, bila je krita s slamo. Komaj da se je rešila družina, že je zgrmelo tramovje na tla. Radi velike burje se je požar zelo naglo širil, vnele so se hitro sosednje hiše in to: Pečkova, Hurnova, Bobničeva, Mihečeva, Audrijaževa in Karnečeva ter Brežičev hlev in kozolec. V Brežičevem hlevu je bilo okrog 5000 kg oglja, ki so ga v njem shranjevali oglarji iz bližnjih gozdov. Omenjenim posestnikom je zgorelo vse: seno, žito, jedila, nekaterim tudi nekaj pohištva. Več živine se je poškodovalo. Bili so se pa tudi v gornjem koncu vasi, ker je večina hiš krita s slamo. Vse vkrizem so vozili in nosili bližnji sosedje svoje imetje na varno. Domači gasilci so stopili takoj v delo, toda radi slabih cevij jim je ročna brizgalna slabo delovala. Prispela je tudi avtomotorka iz Postojne s posadko — recí dva moža, vstevši šoferja. Vendar pa je takoj in prav dobro delovala s pomočjo domačih gasilcev. Z njo so rešili ves dolnji del vasi, kamor je burja nosila v šopih gorečo slamo in ogorke. Okrog polnoči so se ljudje, ki so zbežali iz še stoječih hiš, opogumili in začeli nositi polagoma nazaj v oteke domove svoje pohištvo. Bdeli pa so večina vsi do dne v strahu, kaj jim prinese naslednja ure.

Strašno je pogledati na pogorišče: devet poslopij uničenih — v razvalinah. Sedem gospodarjev in družin brez strehe, brez hrane, brez krme za živino. In to sedaj v zimskem času. Pred desetimi meseci (4. aprila 1935), je pogorelo šestim gospodarjem sedem poslopij. Ta vas je posebno udarjena po tej šibi božji, kajti v zadnjih pet in dvajsetih letih so zabeležili že štirinajst večjih in manjših požarov. Bati se je pa še vedno novih nesreč, ker je še mnogo hiš kritih s slamo. Da bi si pa predehali in popravili ljudje hiše, za to so pa preslabi in težki časi.

Smrt pod kolesi lokomobile

Dne 5. februarja na večer se je na kolo-dvoru v Ljutomeru pripetila težka nesreča, ki je zahtevala življenje 50 letnega Jakoba Potočnika, mestnega pismonoša. Imenovani je bil skozi 25 let uslužben kot zvičnik na ljutomerski pošti. Tisti dan je bil pri odpravi večerne pošte neverjetno nervozen. Doma je svojemu bratu še dejal, hotel mu pokazati, kako se vodi pregled poštinih vreč: »Pridi, da boš videl, kako se ta posel opravlja, če mene več ne bo.« Ko je z voznikom pripeljal pošto, je še med potjo skočil z voza, zagnal pošto na dvokolnico in jo peljal proti tretjemu tiru. Vlak, ki sprejema pošto, stoji zjutraj na tretjem zvečer pa na drugem tiru. Ko je Potočnik pripeljal voz proti tretjemu tiru, je privozil radgonski vlak, katerega zaradi silnega vetra najbrže ni slišal. Bil je teh vlakov tudi vjen, saj je opravljal službo na kolo-dvoru že 25 let. Strojvodja je v zadnjem trenutku za-

kričal na njega, pa je bilo že prepozno. Zgrabila ga je lokomotiva in ga vrgla nazaj tako nesrečno, da je pri padcu dobil smrtne rane na glavi. Ima tudi stisnjen prsni koš, desno roko dvakrat, levo pa enkrat zlomljeno. Lokomotiva ga je vlekla s seboj kakih 13 metrov. Zaradi težkih ran na glavi in notranjih poškodb je nesrečni uslužbenec takoj na mestu umrl.

Čilski železničarji štrajka

Armada v južnoameriški republiki Čile je v polni pripravljenosti. V svoje roke je vzela železnice, ker je došlo do železničarskega štrajka, ki preti, da se razširi po vsej državi. Ker je oblast prepričana, da predstavlja ta štrajk revolucionarni pokret, je poskusila vse, da stre protidržavni pokret štrajka. Za varstvo železniškega omrežja so ustanovili posebne letne patrle, oborožene s puškami in strojinicami.

Razglas štrajkujočim ki so ga izdali vojni poveljniki železničarjem, le-te poziva, da takoj nastopijo službo. Kdor se ne odzove, pride pred vojno sodišče. Štrajkarji se doslej še niso udali in delajo prometu še dalje vse močje ovire. Iz tira je skočilo osem vlakov. V enem so se vozili tudi visoki železniški uradniki. Na mnogih mestih so štrajkarji razdrli železniško progo.

Kdo bo zmagal: dr. Kramar ali slovenski narod

Proti načrtu, ki je postal znan pod imenom »izenačenje in monopolizacija šolskih knjig«, so se uprli vsi, ki jim je pri srcu duhovno zblizanje. 23 najvažnejših slovenskih kulturnih in gospodarskih ustanov je podpisalo posebno spomenico, ki izraža trdno voljo vseh Slovencev, da ostane slovenščina v naših šolskih knjigah neokrnjena. Tem podpisom se je dosedaj že pridružilo 320 občin, ki v pravem demokratičnem duhu izražajo zahtevo svojih občanov, da se slovenski otroci uče spoznavati preteklost in sedanost svoje domovine in države iz slovenskih knjig, ker drugače je naravno nemogoče, da bi jo spoznali, še manj vzljubili.

Le »Zveza kulturnih društev« v Ljubljani je podpis te spomenice odklonila, kar pa se je vsem, ki vedo, da ji je do 26. oktobra 1935 predsedoval dr. A. Kramar, ki ji je takrat, ko je prevzel predsedniško mesto prof. Jeran, obljubil, da bo podpiral vsak njen »pokret« in vsa njena prizadevanja, zdelo popolnoma razumljivo.

Upali smo, da je ob tolikem odporu ta za gojitev državotvornega duha tako nevarni načrt padel v vodo.

Včerajšnji »Ozorec« pa poroča iz Belgrade: »... ministrstvo pa se je postavilo odločno na stališče, da je treba vse učbenike izenačiti, da bodo učenci ljudskih in srednjih šol po vsej državi vzgojeni v istem duhu. (Zaradi tega pa še ni potrebno, da vsi bu- ...).« Že naslednje leto bodo učenci ljudskih in srednjih šol imeli izenačene učbenike. Zadnji rok

za oddajo rokopisov za razpis je odrejen za 23. t. m. Člane komisij bo imenoval minister prosvete, vsaka bo imela po tri člane. Učbenike, ki bodo proglašeni kot najboljši, bo prevzela država za dobo štirih let.

Kdo bo torej zmagal: Ali vsa slovenska kulturna, gospodarska, narodno obrambna, znanstvena društva in ustanove s stotisoči svojih članov in devet desetih slovenskih občin (320 od 370), zadnja desetina se bo pa brez dvoma še pridružila, ali pa — »Zveza kulturnih društev« s svojo peščico in dr. A. Kramarjem?

Ločitev cerkve od države na Poljskem

Znani poljski kardinal Hlond, ki je nam Slovincem ostal v najboljšem spominu kot papežev odposlanec na evharističnem kongresu v Ljubljani, preučuje z največjo skrbnostjo in temeljitostjo vprašanje o razmerju države do cerkve. Njegov namen je ustvariti najboljšo obliko tega razmerja. Kot je preštudiral rešitev tega vprašanja po različnih državah, se je odločil za ločitev cerkve od države na podoben način, kakor je vpeljan v Zedinjenih državah Sev. Amerike. Ta sestav se bo uvedel začasno in za poskušnjo najprej samo v dveh škofijah, v Poznanju in Gnieznu. Ako se bo obnesel, se bo razširil na ostale škofije poljske države. Po tem novem sestavu bo cerkev pobirala prostovoljne prispevke od svojih vernikov. Doslej so se ti prispevki pobirali prisilno od državnih davčnih oblasti skupno z davki. Kardinal Hlond pričakuje, da bo ta način odnosa cerkve do države, ki zajamčuje cerkvi večjo svobodo, povsem uspel, ker dobro pozna Poljake, da so vedno kazali veliko darežljivost in požrtvovalnost napram katoliški cerkvi.

Koliko mraza vzdrže živa bitja

Marsikdo bi mislil, da v mrazu nekaj stopinj torej pod zmriščem vode, ugasne vsako živalsko življenje. Opazovanje živalstva v naravi in poskusi dokazujejo, da je to mnenje popolnoma napačno. Končno so znanstveniki dognali, da pač obstoja vročina, ki uniči vsako živo bitje, dačim se tako strašen mraz ne more uničiti vsega življenja v naravi. Ribe, žabe, polži in žuželke morajo na pri zamrznihi v vodi, ne da jim ta neugoda kaj škodovala. Ko se razlezi led, se namreč živali zopet zbude iz nekakšnega ledenega spanja, ne da bi utrpeli kako škodo. Seveda velja to doleči, dokler takim živalim ne zmrzne tudi notranjost telesa. V tokem primeru namreč raztrgajo ledeni kristali, ki se tvorijo po žilah in tkivu, vse organe, tako da vsako življenje ugasne. Ta smrtna meja je pri raznih živalih nizka in odvisi od mno-

zine raztopljenosti soli v krvi. Raztopljenosti soli zmrzne namreč šele pri zelo hudem mrazu. Tako zmrzne kapljica človeške krvi šele pri 15 stop. pod ničlo v ledeno grudico. Življenjska meja v mrazu se je pri mnogih živalih dala določiti; tako so ribe, zamrznjene v kosu ledu pri 15 stop. pod ničlo, potem ko se je led raztopil, veselo zaplavale po vodi; če so pa led ohladili pri poskusu na 20 stop. pod ničlo, ribe niso več oživele. Zabe zdrže 28 stop. pod ničlo. Žuželke vzdržijo še mnogo hušji mraz, nekatere bakterije pa prenesejo brez škode celo mraz tekočega zraka ali 190 stop. pod ničlo. Ta strašni mraz, pri katerem se vlekočini celo plin helij je le za dve stop. manjši kot največji mraz, ki je sploh mogoč in kateri vlada v vesmiru. Prav verjeto je, da nekatera najnižja bitja vzdržijo celo ta mraz, tako da mraz ne more uničiti vsega življenja, čeprav v njem življenje nekako ugasne. Oživijo pa ta bitja zopet, ko mraz popusti. Dokaz za to domnevo bo mogoče prinesli seveda šele takrat, ko se bo znanstvenikom posrečilo doseči najnižjo stopinjo mraza — 273 stop. pod ničlo.

Beseda v slovo

Veliko naše slovenske krvi je teklo že čez daljna morja v tujino, veliko jih je šlo za vabljivim bogastvom. Rodki so ga našli, mnogi pa so izgubili vse, celo vero. In prav to so ugotovili škof Rožman ko so po Severni Ameriki obiskovali naše ljudi, da so se postili in dobri ohranili le tam, kjer so imeli pravi čas tudi slovenskega duhovnika. Zato odhajam v tujino tudi jaz. V Buenos Aires v Argentino pelje moja pot. V deželo, kjer je narobe svet. O kresu največji mraz, o božiču največje vročina. Kakih 30.000 je že v Argentini Slovencev. Največ iz Primorskega in Prekmurja. K njim odhajam, ne zato, da bi šel za bogastvom, kot gredo navadno v Ameriko drugi, temveč zato, da bi drugim božjega bogastva delili, ki človeka bolj srečnega stori kot denar, in ki je vsakemu dostopno, če ga le sprejeti hoče.

Gotovo bo bralce zanimalo, kako je med nami tam daleč, pa morda tudi moja pot tje v daljino daljo. Morda je zanimala drobnarija iz zagrebške torbe in novice iz dolenskih Benetk. Če bo uredništvo prav, se bom še kaj oglasil.

Odsel sem iz Ljubljane 4. febr. ob 6 zjutraj z brzim vlakom čez Italijo, na Pariz. Tudi k Mariji v Ljud nameravam napraviti obisk, da ji priporočim potrebo svoje, pa tudi vse slovenske potrebe. Pa na dan španskih volitev se nastavi moja ladja „Masilia“ v španskem mestu Vigo. Če bom ujel kaj posebnega, bom že kako javil Na svoji cili pridem 1. marca.

Službo izseljeniškega duhovnika v Argentini je vršil g. Jože Kantele, a on se mudi sedaj doma in je odpotoval že v septembru. Upam, da ne bom naletel na nedostopna srca, če se bom v neki trebi obrnil na cenjene bralce. Vsi tri hčeri pa moje delo gotovo podpirati z molitvami. — Hladnik Janez.

Peter Križman.

Pesem beračev

Po širnem svetu hodimo
in vrste naše so dolge
in skorje kruha prosimo
in kronice svetle.

Vsak dan drugod smo mi doma —
povsod — nikjer — in vsak večer
na trdo postelj ležemo,
zagrne nova nas temo.

In krepko gledamo roke,
ki delate bi noč in dan,
obraz bi vedno bil potan,
a kruh bi dober bil, sladak.

Tegobno sanjamo o delu,
le v njem bi vsi se odpočili
in vsi bi mirno sedli k jeln
in zdravi, srečni vsi bi bili.

Po širnem svetu hodimo
in vrste naše so dolge
in skorje kruha prosimo
in kronice svetle...

Pobegnil je od doma 16 letni Ivan V. doma z železe. Fani ima oblačne dolge rjave hlače, temnomoder suknjč. Na glavi ima sivo šport-

Iz občinske pisarne

Pospeševanje ovčereje. Banska uprava želi posvečati posebno pažnjo ovčereji, ki je velikega pomena posebno danes, v času izredne gospodarske krize. To čutijo vsi sloji prebivalstva, posebno pa še kmetje po hribihi. Ravno ovčereja pa more v prav izdatni meri ublažiti gospodarsko krizo s tem, ker omogoča, da morejo ovčereji z izdelki iz domače volne ceneno in dobro obleči sebe in svoje družine. Skoraj pri vsaki gorski kmetiji so zemljišča, ki sedaj ne donosajo prav nobenih koristi. Postala bi pa ta zemljišča donosna, če bi se izkoristila za ovčjo pašo. Za pospeševanje ovčereje se bodo v krajih, kjer se v sklenjenem okolišu redi že sedaj vsaj 200 ovac, ustanovile ovčerejske zadruge po vzoru živinorejskih selekcijskih zadrug. Poleg tega bo kr. banska uprava subvencionirala nakup plemenskih ovnov in ovac. Prošnje naj prizadeji kmetovalci vlože po kmetijskih organizacijah svojega domačega okoliša najkasneje do 29. februarja t. l. Vzorec za prošnjo se dobi pri referentu za kmetijstvo na vsakem okr. načelnstvu. Istočasno s prošnjo mora priložiti plačati za vsako žival po 50 din kavicje. Ta vsota se bo pri nakupu upoštevala; morebitni presešek se bo vrnil. K nakupu plemenskih ovnov prispevajo prošile po 1 din za kg; k nakupu plemenskih ovac pa pol cene. V Ljubljanskem okrajnem glavarstvu pridejo kot taki kraji v poštev posebno občina Horjul, Polhov Gradec in Medvode.)

Za vojaško službo nesposobni. Županstva imajo naročilo, da predložijo v mesecu marecu po klicnim oblastem sezname vseh oml. obveznikov, ki se čutijo za vojaško službo nesposobne in žele biti ob priliki letošnjih rednih vojaških naborov pregledani. Kdor na to misli, naj nikar s priložitvijo na županstvo urav nič ne odlašaj!

Začeta tujsko prometnih in zimskih športnih naprav. Vse občine in prožniške postaje so dohile od banske uprave razpis, ki se tiče zlohotnega oviranja turizma in zimskega športa. V naslednjem objavljanju samo kratek izvešček najvažnejših stvari iz uvidenega razpisa. V naši državi je gojitev turizma narodno-gospodarska, zimski sport pa tudi narodna potreba. Zato je treba preprečevati vse, kar tej pridobitni panogi ali škoduje ali pa jo v obstoju in razvoju ovira. Naročamo, da s primernimi poskomi vplivate na javnost, ji predčitate gospodarsko korist turizma in športa ter so odvrnete od nezmišelnega in škodljivega početja, ki bi šlo za tem, da se šport prepreči ali ovira. Samo umerno pa je, da se mora zavarovati tudi privatna lastnina, služba turizmu ali športa. V takih primerih je treba plačati lastniku zemljišča zahtevano odškodnino, katere višino bi določila komisija, sestojeca iz predstavnika občine in zastopnika pristojne športne organizacije.

Roki za izdelavo proračunskega predloga za občinski proračun za l. 1936/37 in njegova odobritev. Po § 83. in 96. zakona o občinah sestavi občinski proračun občinska uprava, in to najkasneje 6 mesece pred začetkom proračunskega leta, odnosno do dne 31. decembra vsakega leta. Preden se predloži izdelani predlog proračuna občinskemu odboru, se mora tizgniti po § 96. zakona o občinah 5 dni na občni vprašališču občinstvu. Vsak član občine kakor tudi vsakdo, ki plačuje od kakršnegakoli že dohodka v občini neposredni davek, ne glede na to, ali je v dotični občini davčna uprava ali ne, ima pravico napraviti v določenem roku k predlogu proračuna svoje pisne pripombe, ki jih mora odbor obravnavati, ko sklepa o predlogu proračuna. Občinski odbor mora izdati sklep o predlogu proračuna in ga poslati na § 97. zakona o občinah z morebitnimi spremembami vred nadzornemu oblastvu (okraj. načelniku). Okrajni načelnik pošlje proračun, če znaša dokladna stopnja v predlogu proračuna do 50%, a če ni po § 98. zak. o občinah pooblaščen čelrhiti, pristojnemu oblastvu (banski upravi) v odobritev. Če preseže doklad. stopnja 200%, ga mora predložiti ministrstvu za finance, in to tako v prvem kakor v drugem primeru najkasneje do 15. februarja 1936. Če se nadzorno oblastvo (okr. načelnik) ne strinja s sklepom obč. odbora

RADIO

od 13. febr. do 20. febr.

Cetrtak, 13. februarja: 12 Plošče 1245 Vremenska napoved, poročila 13 Napoved časa, objava sporeda, obvestila 13.15 Radijski orkester 14 Vremensko poročilo, borzni tečaji 18 Radijski orkester 18.40 Slovensčina za Slovence 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila 19.30 Nac. ura 20 Ura slovenskih skladateljev 21 Radijski orkester 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda 22.15 Podoknice in uspravanka.

Petek, 14. februarja: Solska ura. Higijensko predavanje 12 Plošče 1245 Vremenska napoved, poročila 13 Napoved časa, objava sporeda, obvestila 13.15 Plošče 14 Vremensko poročilo, borzni tečaji 18 Zenska ura: O ženskem studiju na ljubljanski univerzi 18.20 Plošče 18.40 Delavsko-razdržišvo 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila 19.30 Nac. ura 20 Plošče po željah 20.30 Vesela boja pot — veseloigra 21.30 Plošče seklet 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda 22.15 Ruski seklet.

Sobota, 15. februarja: 12 Plošče 1245 Vremenska napoved, poročila 13 Napoved časa, objava sporeda, obvestila 13.15 Plošče 14 Vremenska poročila, borzni tečaji 18 Radijski orkester 18.40 O strujenem pokcu 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda obvestila 19.30 Nac. ura 20 Poročilo zunanje politične vprašanja 20.20 Po slavni ribniški dolini 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda 22.15 Ura pesne glasbe.

Nedelja, 18. februarja: 8 Telovadba 8.30 Napoved časa, poročila, objava sporeda 8.45 Instrumentalni dueti 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve 9.45 Versko predavanje 10 Koncert pesmi in spevov 11.40 Otroška ura Pravljice 17 Prenos iz Garmisch-Partenkirchena 12.45 Napoved časa, objava sporeda, obvestila 13 Plošče po željah 16 Kmetijska ura: Kaj nam prinaša novi združni zakon 16.20 Godba »Sloga« iz Svetja pri Medvodah 17 Gospodinjka ura: Higijena kmetijske družine, 17.15 Godba »Sora« 17.45 Zvočna šala 18 Harmonika in citre 18.30 Zvočna šala 18.45 Prenos lahke glasbe iz kavarne Nebotičnik 19.30 Nac. ura 20 Napoved časa, poročila, objava sporeda 20.15 Pesmi in arije 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda 22.15 Radijski jazz.

Ponedeljek, 17. februarja: 12 Plošče 1245 Vremenska napoved, poročila, 13 Napoved časa, objava sporeda, obvestila 13.15 Radijski orkester 14 Vremensko poročilo, borzni tečaji 18 Zdravniška ura 18.20 Ruske cerkvene pesmi 18.40 Kulturna kronika 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila 19.30 Nac. ura 20 Simfonični koncert 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda 22.15 Plošče.

Torek, 18. februarja: 11 Solska ura 12 Plošče 1245 Vremenska napoved, poročila 13 Napoved časa, objava sporeda, obvestila 13.15 Plošče 14 Vremensko poročila, borzni tečaji 18 Radijski orkester 18.40 Filozofsko predavanje 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila 19.30 Nac. ura 20 Chopinove skladbe 20.45 Radijski orkester 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda 22.15 Prenos lahke glasbe iz kavarne Nebotičnik.

Sreda, 19. februarja: 12 Plošče 1245 Vremenska napoved, poročila, 13 Napoved časa, objava sporeda, obvestila 13.15 Plošče 14 Vremensko poročilo, borzni tečaji 18 Otroška ura 18.40 Pogovori s poslušalci 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila 19.30 Nac. ura: Gospodarski pomen naših voda 20 Prenos iz ljubljanske opere.

(§ 97.), odnosno če občinski odbor ne usvoji pripomb nadzornega oblastva pošlje to predlog proračuna s pripombami vred zaradi odobritve pristojnemu oblastvu najkasneje mesec dni pred začetkom proračunskega leta, odnosno do 1. marca 1936. Če ne odobri pristojno oblastvo prejetega proračunskega predloga najkasneje do 15. marca (§ 98.), odnosno do 1. apr. (2 odstavek § 98.), velja predloženi proračun za odobrenega. Če se predlog proračuna volče ne odobri, veljajo določbe 3. odstavka § 98. zakona o občinah.

Dunajski sejem

8. — 14. marca 1938

(Tehnični in poljedelski sejem do 15. marca)

Veliki srednjeevropski sejem

Razstavljalec iz 18 držav
Nakupovalci iz 72 dežel

Brez potnega vizuma! S sejmsko izkaznico in potnim listom prost prehod v Avstrijo. Ogrski prehodni vizum se dobi s sejmsko izkaznico na meji. Znatno znižana voznina na jugoslovanskih, ogrskih in avstr. železnicah, na Donavi, na Jadranskem morju ter v zračnem prometu.

Pojasnila vseh vrst kakor tudi sejmske izkaznice (po Din 50.—) se dobe pri

Wiener Messe A. G. Dunaj VII

in pri častnih zastopstvih v Ljubljani:

Avstrijski konzulat, Dunajska c. 31

Zveza za tujski promet v Sloveniji (Putnik)

Tyrševa 1

Zveza za tujski promet v Sloveniji (Putnik)

podružnica Hotel Miklič, nasproti glavnega kolodvora, in njenih podružnicah

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKA ZVEZKE - MAPB
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ

K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
IL NADSTROPJE

Za žganjekuho dobite najboljšo
rozine in črno grozdice (vampriji)
pri trdki **Franc Dogačnik d. o. z., Ljubljana**
Tyrševa cesta 33, Javna skladišča (Balkan).

n škofja Loka. V četrtek, dne 20. februarja ob 8 zvečer, bo v Prosvetnem društvu skioptično predaval gosp. Fran Radešček »Ob dvajsetletnici umika srbske vojske čez albanske gore«. Predavatelj se je strašne tragedije srbskega naroda sam udeležil kot vojni prostovoljec.

Mali oglašnik

Vaska drobn vrstica ali ne prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslovo oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Rdeči čebulček,

natični fižol, deteljno sem — in suhe gobe kupujemo po narviški ceni. Sever & Komp., Ljubljana.

Vsakovrstne čevlje

si naugodnejše nabavite pri Jernej Jeraj. Zapoje 10, p. Smlednik.

Kravo, dobro mlekarico, kupi Trampuš, Golobro št. 28, Medvode.

Šivalne stroje in kolesa

malo rabljene, ki odgovarajo popolnoma novim, zelo poceni kupite edino pri »Prometu« v Ljubljani (nasproti Križanske cerkve, tudi ob nedeljah dopoldan na ogled).

Fanta 12-13 let starega sprejem — Slape 10, p. Dev. Mar. v Polju

Mizarji! Vakovrstno okovje za okna in vrata, pohištveno okovje, mizarško orodje in vse železninske potrebščine dobite najceneje pri tvrtki Fr. Stupica, železnina, v Ljubljani: Gospodarska cesta 1.

Ženiti! Prav lepe črne »uknje in oboke« si nabavite najboljšo pri Preskerju, Sv. Petra cesta št. 14.

Kupim knjižice

Ljubljanskih hranilnic in podobnih plačam takoj ali na mesečne obroke proti polnemu jamstvu Čibašek Ivan, Stodice št. 122 (za fotografom Lampič) pri Ljubljani.

Bivši abesinski cesar Menelik je svoječasnno priredil veliko gostijo. V ta namen je dal speči velikansko štruco kruha, ki je bila osem čevljev visoka, 14 čevljev dolga in 4 čevlje široka. Iz nje se je narezalo 5000 kosov kruha.

Manufakturo v veliki izbiri in po ugodnih cenah dobite — državni uradniki tudi na obroke — pri oblačilnici za Slovenijo, Ljubljana Tyrševa 29, hiša Gospodarske zveze. V kolikor je še prejšnje zaloge, dobite tudi na hranilne knjižice članic Zadruga zveze.

Vinsko trsje sortno-čisto, zdravo, krepko vkoreninjeno vseh priporočljivih sort dobite v trsnici Erman Ivan, St. Janž na Dol. Zablevate seznam in cenik!

Kredit na hranilne knjižice preskrbuje in daje brezplačno pojasnila pri prodaji in nakupu istih P. anitšek Alojzij trg agent bančnih poslov v Ljubljani, Beethovnova ul. 14-1.

11 posestev na prodaj od 15.000 do 90.000. dinarjev — Poizve se pri Stebel, Sv. Križ pri Litiji.

Kočice prav dobro ohranjene, prodam. Izidor Florjančič, Dravljice 34.

Slamorenjico in malo rabljeno kolo poceni prodam. — Pibernik, Laze, pošta Smartno v Tuhinju

Posestvo na prodaj: hiša z vrtom, gospodarskim posojem in orodjem vred. 20 tisoč, 7 travnikov in 5 neizsekanih gozdnih parcel. Posedstvo leži v ravni na Notranjskem. Cena Din 60.000. Plača se lahko po ovica a knjižicami dobrih zavodov. — Ponudbe na upravo Domoljuba pod »Ugodno« št. 1710.

Kravo a telščkom, dobro mlekarico, prodam. Vn. Gorice 59, Brezovica.

Valenca plesarskega in slikarskega sprejem marca. Hrana in stanovanje v hiši. — Prine Evgen, Smihel-Novo mesto.

„Mrtvi in don živa“

je naslov nad vse zanimivemu detektivskemu romanu, ki ga bo začel te dni objavljati novi slovenski poldnevnik

Slovenski dom

Ta dnevnik vsem našim čitateljem toplo priporočamo. — Stane samo 12 Din mesečno. — Pisite še danes dopisnico na naslov: »Slovenski dom«, Ljubljana, Kopitarjeva 6, in zahtevajte, naj Vam ga pošljejo na ogled.

Davica ali difterija je otroška zelo nalezljiva bolezen, ki se pojavlja najraje v prvih letih starosti. Povzroča jo bacil, ki se naseli najprej v ustni ali nosni votlini. Včasih se pojavi davica tudi na očeh, kar ima lahko za posledico oslepljenje. Obramba obsega osamljenost bolnika, razkuževanje, posebno pa zdravniško pomoč. Zdravnik vbrizga obolelemu zdravilni serum, zdravim otrokom in sestanovakem pa zaščitni serum. Na davico oboleli otroci ne smejo pohajati v šolo 8 tednov. Davica se mora po zakonu prijaviti. Kozčno razkuževanje izvrši razkuževalec.

Najbolj znana cesta na svetu — Wall Street — v New Yorku, kjer je središče ameriških finančnih, je dobila svoje ime leta 1653 po precej visoki ograji, katero so zgradili Amerikanci za obrambo proti Angležem.

Morje med Azijo in Ameriko je krstil za Pacifiški ocean znani španski brodar in raziskovalec Magellan.

»Nobel« berač. — Čemu bi pa radi še 4 Din? Kaj vam ne zadostuje, da sem vam dala stare močve hlade? — Rad bi jih dal kemično osnažiti gospa.

Prikupil se ji je. — O, mikostiva, vse življenje bi rad poslušal vaš prekrasni glas. — Nikar ne pretiravajte. — Saj ne pretiravam, v vašem glasu je res nekaj opojnega. — O, ko bi te ne pretiravali! — Saj vam pravim, da ne pretiravam. Iz vaših ust se sliši tudi najbolj bedasto čevkanje kot nebeška godba.

Pri branjevki. — Četr funta masla, prosim. Mamica pošlje takoj stotak čim se vrne papa z dela. — Cel stotak? — Da, ostanek mi pa lahko daste takoj, ker mora mamica kupiti še druge stvari.

POZOR!

NOVO!

Išlo je:

Sušec Štefan

Neposredni davki

zakoni, pravilniki, uredbe, razpisi z obširnimi komentarjem.

Samozeložba. Naroča se tudi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani

Cena vezani knjigi Din 160.—

(Dobi se tudi v ostalih knjigarnah.)

k Kandidatne liste in izjave za občinske volitve ima v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Istotam dobite tudi knjižico »Za občinske volitve« ki vsebuje: Zakon o volilnih imenikih — Zakon o občinah — Uredba o sestavi kandidatnih list. Cena 5 Din. Opozorjamo zlasti vse občinske načelnike in odbornike, kakor slehernega občana na to važno knjižico.

»Domoljube« stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Izhaja vsako sredo. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«. Tel. 25-49. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnino, inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljuba«. Telefon 29-02. Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čec.